

Gmina Tyczyn

Nr 2(583)
28.01 – 24.02.2018 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

W numerze:

- budżet Gminy Tyczyn na rok 2018
- informacja o konsultacjach w sprawie Matysówki
- rozmowa ze Starostą Rzeszowskim
- apele do mieszkańców
- relacje z działalności szkół i instytucji

Kalejdoskop wydarzeń świąteczno-noworocznych

Jasełka w wykonaniu rodziców i dzieci z Publicznego Przedszkola Zgromadzenia Sióstr Św. Dominika w Tyczynie

Grupa kolednicza „Trzej Królowie” z Hermanowej

Część artystyczna spotkania oplatkowego w SP w Hermanowej

Jasełka w SP w Tyczynie

Jasełka w wykonaniu Oazy w Tyczynie

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

15.12.2017 r. odbyła się XLIV sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

► **Przyjęcia uchwały budżetowej Gminy Tyczyn na 2018 r.** Szczegółowe informacje o uchwalonym budżecie gminy na 2018 r. znajdują się na stronie internetowej: www.bip.tyczyn.pl.

► **Uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.** Przy planowaniu poszczególnych wskaźników zawartych w WPF zostały uwzględnione głównie założenia rozwoju gminy, planowane na ten okres przedsięwzięcia inwestycyjne oraz sytuacja finansowa gminy.

► **Zmiany Uchwały Nr XXX.204.16 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 16.12.2016 r.** dotyczącej zapewnienia wspólnej obsługi jednostkom organizacyjnym Gminy Tyczyn zaliczanym do sektora finansów publicznych. W związku z włączeniem Publicznego Gimnazjum w Tyczynie do Szkoły Podstawowej w Tyczynie zaistniała potrzeba skreślenia Gimnazjum w Tyczynie z jednostek obsługiwanych przez Gminny Zespół Obsługi Szkół w Tyczynie.

► **Współdziałania pomiędzy Gminą Tyczyn a Gminą Miastem Rzeszów w zakresie obsługi osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień.**

► **Udzielenia pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego (budowa chodnika w Kielnarowej).** Zakres prac obejmuje: poszerzenie drogi, wykonanie kanalizacji deszczowej, podbudowy pod chodnik, ułożenie krawężników i obrzeży oraz kostki brukowej. Gmina wystąpiła do Zarządu Województwa Podkarpackiego o wykonanie inwestycji (koszt: 500 tys. zł). Gmina udzieli pomocy finansowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania w kwocie 200 tys. zł.

► **Udzielenia pomocy finansowej (20 tys. zł) Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego (przebudowa skrzyżowania w Tyczynie).** Zadanie dotyczy przebudowy skrzyżowania ul. Grunwaldzkiej z ul. Armii Krajowej w Tyczynie na czas przebudowy drogi wojewódzkiej (od mostu w Tyczynie do skrzyżowania ul. Orkana i Grunwaldzkiej). Zgodnie z warunkami podanymi przez Zarząd Województwa Podkarpackiego koszty inwestycji ponoszone przez Województwo i Gminę dzielą się po 50%.

► **Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Rzeszowskiemu na realizację zadania publicznego (wykonanie chodnika w ciągu drogi powiatowej ul. Lasek w Tyczynie).** Udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Rzeszowskiemu w kwocie 150 tys. zł umożliwi wykonanie inwestycji na długości ok. 1000 mb.

► **Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.**

► **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2017 r.**

Ogłoszenie Burmistrza Tyczyna o konsultacjach społecznych w Gminie Tyczyn

W dniach od 5 do 16 lutego 2018 r. w ramach konsultacji mieszkańcy Gminy będą mogli wyrazić swoją opinię, czy chcą, żeby sołectwo Matysówka pozostało w Gminie Tyczyn. Do udziału w konsultacjach uprawnieni są wszyscy pełnoletni mieszkańcy Gminy Tyczyn.

Ankiety konsultacyjne udostępnione będą:

- w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie** w poniedziałki w godz. 7.30 – 17.00, wtorki – czwartki w godz. 7.30 – 15.30, w piątki w godz. 7.30 – 15.00;
- w **Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie**;
- w **Domach Ludowych** w: Matysówce, Hermanowej, Kielnarowej i Borku Starym;
- w **Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Tyczynie** oraz jej filiach w: Kielnarowej, Hermanowej i Borku Starym;
- w **szkołach podstawowych** w: Tyczynie, Hermanowej, Kielnarowej, Borku Starym, Matysówce;
- na **stronie internetowej** Gminy i BIP Urzędu Miejskiego (www.bip.tyczyn.pl).

Wypełnione ankiety konsultacyjne mieszkańcy Gminy mogą składać w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.

28.12.2017 r. odbyła się ostatnia w ubiegłym roku XLV sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

► **Zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Tyczyn w przedmiocie włączenia sołectwa Matysówka do Miasta Rzeszowa.** W związku z przyjęciem przez Radę Miasta Rzeszowa uchwały w sprawie zamiaru włączenia sołectwa Matysówka do Miasta Rzeszowa, Rada Miejska w Tyczynie obowiązana jest do przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami.

► **Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.**

► **Wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem 2017 r.** Uchwała zawiera wykaz wydatków (zadań) ujętych w budżecie Gminy Tyczyn 2017 r., które nie wygasają (nie są zakończone) oraz ostateczny termin ich wykonania w 2018 r.

► **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2017 r.**

Tekst: **Dorota Michalak**
- inspektor ds. obsługi Biura Rady Miejskiej

Władze samorządowe z Burmistrzem Tyczyna i Przewodniczącym Rady Miejskiej wraz z zaproszonymi gośćmi

Budżet Gminy Tyczyn na 2018 rok

15 grudnia 2017 r. Rada Miejska w Tyczynie uchwaliła budżet na rok 2018, który po stronie dochodów wynosi: **52.800.281 zł**, w tym:

- **dotacje celowe** z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz na zadania własne Gminy: 14.593.742 zł, co stanowi 27,64% ogólnie planowanych dochodów;
- **subwencje**: 14.846.865 zł (28,12% dochodów);
- **dochody własne**: 6.627.417 zł (12,55% planowanych dochodów);
- **udziały w podatkach** od osób fizycznych i prawnych: 9.967.559 zł (18,88% planowanych dochodów);
- **dotacje z budżetu państwa** na

zadania inwestycyjne: 547.246 zł, tj. 1,04%;

► **dotacje z budżetu Unii Europejskiej**: 6.217.452 zł, tj. 11,77%.

Wielkość planowanych dochodów ma bezpośredni wpływ na wielkość planowanych wydatków budżetowych.

Wydatki budżetu Gminy na 2018 rok ustalono w kwocie **55.923.061 zł**, planując je przeznaczyć na:

- **wydatki majątkowe**: **14.551.218 zł**, co stanowi 26% ogólnych wydatków budżetu;
- **wydatki bieżące**: 41.371.843 zł, tj. 74%.

W planie wydatków zabezpieczono środki na inwestycje oraz na bieżące potrzeby funkcjonowania Gminy, jednostek jej podległych i instytucji kultury.

Planowany deficyt budżetowy w kwocie: 3.122.780 zł oraz spłata zaciągniętych zobowiązań w kwocie 1.731.598 zł zostaną pokryte z emisji obligacji oraz zaciągniętej pożyczki w WFOŚiGW.

Dochody	Wydatki
52.800.281 zł	55.923.061 zł
Przychody	Rozchody
4.854.378 zł	1.731.598 zł

DOCHODY

CO GROMADZIMY

Dochody podatkowe: 3.750.900 zł

- Podatek rolny 622.000 zł
- Podatek leśny 42.000 zł
- Podatek od nieruchomości 2.920.000 zł
- Podatek od środków transportowych 166.900 zł

Dochody z majątku gminy

309.400 zł

- Opłata za wieczyste użytkowanie i przekształcenie 18.000 zł
- Dzierżawa, czynsze z najmu 121.400 zł
- Dochody ze sprzedaży mienia 270.000 zł

Różne opłaty 1.003.360 zł

- Opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu 150.000 zł
- Wpływy z opłaty skarbowej 50.000 zł
- Opłaty za gospodarowanie odpadami 740.360 zł
- Opłaty za korzystanie z przystanków i zajęcie pasa drogowego 40.000 zł
- Opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego 12.000 zł
- Wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska i opłaty produktowej 11.000 zł

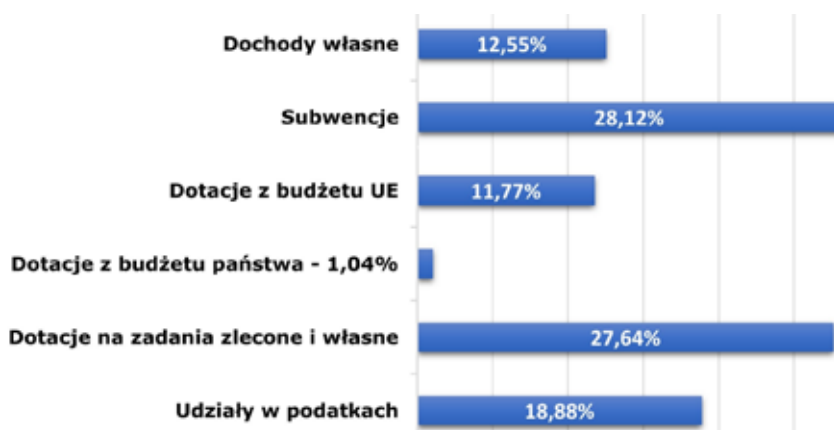
Wpływy z usług 115.000 zł

- Zwrot kosztów wychowania przedszkolnego 100.000 zł
- Usługi opiekuńcze z zakresu pomocy społecznej 15.000 zł

Pozostałe dochody 516.757 zł

- Wpływy ze sprzedaży gazety „Głos Tyczyna”, specyfikacji przetargowych, ogłoszeń 12.000 zł
- Dochody związane z realizacją zadań zleconych 20.100 zł

Struktura planowanych dochodów Gminy Tyczyn na 2018 r.

- Zwrot nienależnie pobranych świadczeń 10.000 zł
- Wpłaty mieszkańców na realizację projektu „Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF” 474.657 zł
- Zwrot VAT 250.000 zł
- Zwrot za media 50.000 zł
- Odsetki 37.000 zł

CO OTRZYMUJEMY

Udziały z podatków 9.967.559 zł

- Udziały gminy z podatku PiT 9.817.559 zł
- Udziały gminy w podatku CiT 150.000 zł

Dochody z podatków płaconych na terenie Gminy przekazanych przez Urząd Skarbowy 495.000 zł

- Karta podatkowa 10.000 zł
- Podatek od czynności cywilnoprawnych 435.000 zł
- Podatek od spadków i darowizn 50.000 zł

Subwencje 14.846.865 zł

- Oświatowa 10.656.471 zł
- Ogólna 4.190.394 zł

Dotacje 14.593.742 zł

- Na administrację 86.052 zł
- Na zadania z zakresu opieki społecznej 14.056.784 zł
- Dopłaty do przedszkoli 450.906 zł

Dotacje celowe z budżetu państwa 547.246 zł

na przebudowę dróg gminnych: ul. Pułanek, ul. Partyzantów (Tyczyn), Hermanowa Pańskie Pola Borek Stary Sklepiska, Borek Stary Kanada oraz Kielnarowa Obszary Kanada.

Dotacje celowe w ramach programów z udziałem środków europejskich 6.217.452 zł:

1. Projekt „Wzrost efektywności i dostępności e-usług na obszarze Gmin Trzebownik, Tyczyn, Tryńcza” w ramach RPO WP na lata 2014-2020 współfinansowanego w EEFR, kwota: 233.533,25 zł.

2. Projekt „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej” w ramach RPO WP na lata 2014-2020, kwota: 2.681.741 zł.

3. Projekt „Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych bu-

Budżet Gminy Tyczyn na 2018 rok

dynków mieszkalnych na terenie Gminy Tyczyn" w ramach RPO WP na lata 2014-2020, kwota: 674.646,44 zł z EFRROW.

4. Projekt „Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz wsparcie instytucji kultury na terenie ROF” w ramach RPO WP na lata 2014-2020, kwota: 526.966,32 zł z EFRROW.

5. Projekt „Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF” w ramach RPO WP na lata 2014-2020, kwota: 816.921,60 zł z EFRROW.

6. Projekt „Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parosolowy” w ramach RPO WP na lata 2014-2020, kwota: 1.733.422 zł z EFRROW.

7. Projekt „Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie ROF” w ramach RPO WP na lata 2014-2020, kwota: 1.631.264,43 zł z EFRROW.

8. Projekt „Przebudowa drogi gminnej Hermanowa – Pańskie Pola Łącznik na działce nr ewid. 208/1 i 208/2

w miejscowości Hermanowa” w ramach PROW na lata 2014-2020, kwota: 108.405 zł z EFRROW.

9. Projekt „Przebudowa drogi gminnej Kielnarowa-Dół na działce nr

ewid. 407 w miejscowości Kielnarowa” w ramach PROW na lata 2014-2020, kwota: 82.485 zł z EFRROW.

Wydatki budżetu Gminy w podziale na grupy

majątkowe	14.551.218 zł
dotacje udzielone na zadania bieżące	5.101.929 zł
świadczenia na rzecz osób fizycznych	13.869.061 zł
wynagrodzenia i pochodne	15.465.040 zł
odsetki od zadłużenia	550.000 zł
pozostałe wydatki bieżące	6.385.813 zł

Majątkowe	26,02%
Dotacje udzielone na zadania bieżące	9,12%
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	24,80%
Wynagrodzenia	27,65%
Odsetki od zadłużenia - 1%	
Pozostałe wydatki bieżące	11,41%

Wydatki budżetu Gminy według ważniejszych działów

► Oświata i wychowanie (szk. podst., gimnazjum, przedszkola, świetlice)	15.439.549 zł	► Wodociągi	294.545 zł
► Pomoc społeczna, rodzina	15.795.751 zł	► Fotowoltaika	3.414.876 zł
► Ochrona zdrowia	194.000 zł	► Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	235.250 zł
► Kultura i sport	3.850.710 zł	► Obsługa długu, rezerwa ogólna i celowa	830.000 zł
► Administracja publiczna, GZOS	4.751.999 zł	► Ochrona środowiska i gosp. komunalna, rolnictwo	2.084.727 zł
► Działalność usługowa	146.000 zł	w tym: budowa kanalizacji i oświetlenia dróg	163.000 zł
► Gospodarka mieszkaniowa	1.304.318 zł		327.021 zł
► Drogi	7.349.735 zł		

INWESTYCJE ***

DROGI - BOREK STARY

- Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 878 Rzeszów – Dylagówka: budowa chodnika w Borku Starym w km 12+015,00 do 13+258,00 lewa strona oraz w km 10+129,00 do km 10+890,00 strona lewa w ramach programu „Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie ROF”, kwota: 2.240.550,43 zł, w tym: dofinansowanie z RPO WP: 1.631.264,43 zł, wkład własny: 609.286 zł.
- Przebudowa drogi gminnej Centrum (m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 78.900 zł.
- Przebudowa drogi gminnej Pustki

(m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 10.000 zł (pozostałe środki zależne są od wyniku przetargu na drogi).

► Przebudowa drogi gminnej Szkoła boczna; opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi o dł. 400 mb na odcinku Borek Stary Szkoła - Borek Stary Stawiska, kwota: 5.000 zł.

► Przebudowa drogi gminnej Zawdzie; opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi na odcinku o dł. 2404 mb od drogi powiatowej Borek Stary Klasztor do Borek Stary Błażowa, kwota: 20.000 zł.

DROGI - HERMANOWA

► Przebudowa drogi gminnej Hermanowa Pańskie Pola Łącznik na

działce ewid. 208/1 i 208/2 (m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 276.762,47 zł, w tym: • dofinansowanie z PROW 2014-2020 w kwocie: 108.405 zł, • wkład własny: 168.357,47 zł.

► Przebudowa drogi gminnej Nr ew. 1872 Czerwonki boczna (droga powodziowa) w km 0+000-0+742 (m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 140.000 zł.

► Przebudowa drogi gminnej Łazy boczna w km 0+310-0+590 (m.in. przebudowa przepustu pod drogą, podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 80.000 zł.

► Droga Gradkowice do drogi powiatowej Przylasek; wykup drogi bie-

ciąg dalszy na stronie 6

Ciąg dalszy ze strony 5

gnącej przez las o dł. 510 mb od Nadleśnictwa Strzyżów, kwota: 15.000 zł.

► Opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi gminnej Łazy boczna II (dł. 155 mb), kwota: 3.000 zł.

► Opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi gminnej Kółko Rolnicze Grunwald (dł. 383 mb), kwota: 5.000 zł.

► Opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi gminnej Skotnik Łącznik (dł. 520 mb - od drogi powiatowej Hermanowa Straszędzie do drogi gminnej Hermanowa Skotnik Łazy), kwota: 3.500 zł.

DROGI - KIELNAROWA

► Przebudowa drogi gminnej Kielnarowa-Dół działce nr ewid. 407 (m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 210.329,48 zł, w tym: • dofinansowanie z PROW na lata 2014-2020 w kwocie: 82.485,00 zł, • wkład własny: 127.844,48 zł.

► Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 878 Rzeszów – Dyłagówka (budowa chodnika w Kielnarowej), kwota: 200.000 zł i wniosek o 300.000 zł z budżetu Województwa Podkarpackiego.

► Przebudowa drogi gminnej Debrza (m.in. przebudowa przepustu, podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 100.000 zł.

► Opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi gminnej Zagonianka (dł. 603 mb), kwota: 5.000 zł.

► Wykup działki o pow. 0,15 ha od Nadleśnictwa Strzyżów pod pętlę autobusową Kielnarowa Debrza i wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej na pętli, kwota: 80.000 zł.

► Opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi Zawodzie (dł. 233 mb - odcinek od granicy Tyczyna do drogi Kielnarowa most), kwota: 4.000 zł.

DROGI - MATYSÓWKA

► Przebudowa drogi powiatowej Nr 1402R Rzeszów – Matysówka - Chmielnik wraz z budową chodnika. Wartość całego zadania: 6.000.000 zł. Gmina Tyczyn udzieli pomocy finansowej Starostwu Powiatowemu w Rzeszowie na realizację powyższego zadania w wysokości: 950.000 zł.

► Przebudowa drogi gminnej Słocina boczna (m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 80.000 zł.

► Przebudowa drogi gminnej Młyn Boczna w Matysówce do Pomnika (wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej na dł. 50 mb), kwota: 8.000 zł.

DROGI - TYCZYN

► Przebudowa drogi gminnej Nr 108952R ul. Pułanek w Tyczynie – Hermanowa Pańskie Pola Nr 108932R oraz przebudowa drogi gminnej Nr 108964R ul. Partyzantów w Tyczynie, na odcinku o łącznej dł. 1371 mb (m.in. poszerzenie drogi i podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 1.094.492,20 zł, w tym: • dofinansowanie z Narodowego Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019 w kwocie: 547.246 zł, • udział własny w kwocie: 547.246,20 zł.

► Przebudowa ul. Zagrody boczna (m.in. wykonanie kolektora kanalizacji deszczowej, podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 100.000 zł.

► Przebudowa ul. Ogrodowa Boczna (m.in. wykonanie podbudowy, położenie masy bitumicznej), kwota: 10.000 zł (pozostałe środki zależne są od wyniku przetargu na drogi).

► Przebudowa ul. K. Wielkiego (położenie masy bitumicznej), kwota: 47.000 zł.

► Przebudowa ul. Parkowej (wykup działek pod poszerzenie drogi, wykonanie poszerzeń, podbudowy z kruszyw, położenie masy bitumicznej, prace towarzyszące, wykonanie chodnika na dł. 347 mb), kwota: 350.000 zł.

► Przebudowa ul. Potoki; opracowanie projektu technicznego na przebudowę drogi o dł. 3078 mb, kwota: 30.000 zł.

► Udzielenie pomocy finansowej dla Województwa Podkarpackiego na przebudowę skrzyżowania ul. Grunwaldzkiej z ul. Armii Krajowej, kwota: 20.000 zł.

► Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 1416R ul. Lasek w Tyczynie; wykonanie chodnika w ciągu drogi powiatowej, udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Rzeszowskiego w kwocie: 150.000 zł.

OŚWIETLENIE DROGOWE

► Budowa oświetlenia drogowego Borek Stary Szkoła; opracowanie projektu technicznego na wykonanie oświetlenia drogowego na odcinku dł. 750 mb od Szkoły Podstawowej do drogi wojewódzkiej Nr 878, dwie lampy oświetleniowe przy drodze Borek Stary Stawiska, kwota: 9.000 zł.

► Budowa oświetlenia drogowego Borek Stary Sklepiska (wykonanie sieci oświetlenia drogowego na odcinku dł. 650 mb), kwota: 35.670 zł.

► Budowa oświetlenia drogowego Hermanowa Pańskie Pola (wykonanie sieci oświetlenia drogowego na odcinku dł. 1 km), kwota: 80.000 zł.

► Budowa oświetlenia drogowego Kielnarowa Dworek Kielnarowa Most (wykonanie sieci oświetlenia drogowego na odcinku dł. 686 mb), kwota: 68.000 zł.

► Budowa oświetlenia drogi w Kielnarowej od drogi wojewódzkiej Nr 878 do Zawodzia. Fundusz Sołecki Kielnarowa, kwota: 34.351,50 zł.

► Budowa oświetlenia drogowego w Tyczynie ul.: Ogrodowa, Sadowa, Kościuszki, Szopena, Pułanek (wykonanie sieci oświetlenia drogowego dł. 1 km), kwota: 60.000 zł.

► Projekty oświetlenia Tyczyn, kwota: 40.000 zł.

BUDOWA WODOCIĄGÓW

► Kielnarowa Zagonianka, kwota: 162.535,00 zł.

► Budowa wodociągu Kielnarowa Wólka, kwota: 77.000 zł.

► Budowa wodociągu Tyczyn ul. Mickiewicza (opracowanie dokumentacji projektowej i budowa wodociągu), kwota: 55.000 zł.

BUDOWA KANALIZACJI SANITARNEJ

► Kielnarowa Zawodzie (opracowanie dokumentacji projektowej na kanalizację), kwota: 12.000 zł.

► Tyczyn, ul. Potoki (opracowanie dokumentacji projektowej na kanalizację), kwota: 11.000 zł.

► Tyczyn, ul. Mokra Strona, (budowa kanalizacji na dł. 700 mb), kwota: 140.000 zł.

ROLNICTWO

Oczyszczenie rowu melioracyjnego Kielnarowa Zawodzie; pogłębienie koryta potoku, wycinka drzew i krzewów na odcinku o dł. 1,5 km, kwota: 20.000 zł.

ENERGIA

► Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych na terenie ROF; montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach: SP w Tyczynie (moc 36,12 kWp), gimnazjum w Tyczynie (moc 39,76 kWp), MKS Strug w Tyczynie (moc 6,75 kWp), SP w Hermanowej (moc 32,20 kWp), SP w Kielnarowej (moc 20,16 kWp), SP w Matysówce (moc 7 kWp), SP w Borku Starym (moc 37,80 kWp). Kwota: 1.206.797,89 zł, w tym: • dofinansowanie z RPO

Budżet Gminy Tyczyn na 2018 rok

WP na lata 2014-2020: 816.921,60 zł, • wkład własny: 389.876,29 zł.

► Wsparcie rozwoju OZE na terenie ROF – projekt parosolowy. Zakres rzeczowy obejmuje montaż, uruchomienie i konfigurację instalacji fotowoltaicznych o mocy 3kW na budynkach prywatnych mieszkańców Gminy Tyczyn, kwota: 2.208.078,60 zł, w tym: • dofinansowanie z RPO WP na lata 2014-2020: 1.733.422,00 zł, • wkład własny: 474.656,60 zł (wpłaty ludności).

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

► Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Gminie Tyczyn. Termomodernizacja obiektów: Domu Nauczyciela w Hermanowej Czerwonki i Domu Nauczyciela w Kielnarowej, kwota: 953.518,31 zł, w tym: • dofinansowanie z RPO WP na lata 2014-2020: 674.646,44 zł, • wkład własny: 278.871,87 zł.

► Remonty budynków gminnych. Remonty obejmować będą instalację elektryczną, sanitarną, przebudowę instalacji elektrycznej w budynku OSP i Policji w Tyczynie, kwota: 60.000 zł.

ADMINISTRACJA

► Przebudowa instalacji elektrycznej w budynku Urzędu Miejskiego, kwota: 100.000 zł.

► Zakończenie i rozliczenie projektu: „Wzrost dostępności i efektywności e-usług na obszarze gmin: Trzebownik, Tyczyn, Tryńcza”, kwota: 240.670 zł.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

► Prace wykończeniowe w budynku OSP Kielnarowa, kwota: 40.000 zł.

► Remont ogrodu bud. budynku OSP w Borku Starym, kwota: 10.000 zł.

► Adaptacja kotłowni dla świetlicy OSP w Tyczynie, kwota: 30.000 zł.

OŚWIATA

► Położenie kostki gumowej na boisku przy SP w Borku Starym, Fundusz Sołecki, kwota: 34.351,50 zł.

► Budowa sali gimnastycznej przy SP w Kielnarowej. Gmina posiada dokumentację techniczną z pozwoleniem na budowę. Planowany zakres prac: stan surowy (przy założeniu dofinansowania) lub fundamenty, kwota: 200.000 zł.

► Łącznik bud. gimnazjum z salą gimnastyczną. Stan surowy na istniejącym podpiwniczeniu (przy założeniu dofinansowania), kwota: 300.000 zł.

► Doposażenie boiska przy SP w Matysówce, kwota: 10.000 zł.

► Budowa siłowni na wolnym powietrzu w ogródku Jordanowskim w Tyczynie (ogólnodostępna strefa aktywizacji), kwota: 25.000 zł.

► Projekt zagospodarowania obiektów sportowych z salą gimnastyczną, kwota: 10.000 zł.

KULTURA

► Budowa wiaty z zagospodarowaniem terenu w Matysówce, Fundusz Sołecki Matysówka, kwota: 34.351,50 zł.

► Remont budynku Domu Ludowego w Matysówce (przebudowa toalet, remont pozostałych pomieszczeń), kwota: 100.000 zł.

► Przebudowa kamienicy Rynek 24 w Tyczynie (wykonanie elewacji, roboty budowlane). Zadanie w ramach programu „Zachowanie dziedzictwa kulturowego i wsparcie instytucji kultury na terenie ROF”, kwota: 929.007,32 zł, w tym: • dofinansowanie z RPO WP 2014-2020: 526.966,32 zł, • wkład własny: 402.041 zł.

► Przebudowa budynku Sądu Grodzkiego (przebudowa dachu w celu zabezpieczenia obiektu przed zalewaniem), kwota: 300.000 zł.

► Płyta Rynku w Tyczynie (przebudowa schodów od strony południowej, renowacja pomnika i wykonanie fontanny wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu). Prace wykonane zostaną zgodnie z projektem pn. „Rewitalizacja płyty Rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami” i zależne są od uzyskania dofinansowania w ramach projektu Via Reginae, kwota: 100.000,00 zł.

SPORT

► Opracowanie projektu obiektów sportowych w Hermanowej, budynku zaplecza socjalno-sanitarnego wraz z zagospodarowaniem całego terenu, kwota: 30.000 zł.

► Zadaszenie trybun na stadionie w Tyczynie. Gmina posiada pozwolenie na budowę z dokumentacją techniczną. Planuje się wykonanie zadaszenia środkowego segmentu trybun o dł. ok. 38 m wraz z fundamentami pod zadaszenie całości trybun, kwota: 500.000 zł.

► Wykonanie placu zabaw dla dzieci W Hermanowej, Fundusz Sołecki, kwota: 34.351,50 zł.

Oprac. **Barbara Matuła** - skarbnik Gminy Tyczyn

Informacja Komendanta Komisariatu Policji w Tyczynie

Dzielnicy z KP w Tyczynie realizują zadania wynikające z półrocznych **planów działań priorytetowych** dla podległych im rejonów służbowych. Celem tych działań jest zwiększenie skuteczności współpracy policjantów z mieszkańcami gminy Tyczyn oraz poprawa bezpieczeństwa na danym terenie.

Plan najważniejszych działań dzielnicowych na okres **od stycznia do czerwca 2018 r.** wynika ze społecznych oczekiwań, które zostały wyrażone podczas spotkań, konsultacji i debat z mieszkańcami oraz z bieżącej analizy zagrożeń.

W Tyczynie na ul. Orkana, w okolicach placówek handlowych: Marmax, Unimet, Biedronka, bar London, w godzinach wieczornych w weekendy gromadzą się osoby nietrzeźwe, które zaczepiają klientów, zebrzą pieniądze, piją alkohol w wiatkach przystankowych i niszczą mienie publiczne.

Podobna sytuacja występuje w **Borku Starym**, gdzie w okolicy **Domu Ludowego** w godzinach wieczornych, w weekendy, również zbierają się osoby, które spożywają alkohol i niszczą mienie publiczne.

Także w **Matysówce**, w rejonie **cmientarza parafialnego**, dochodzi do spożywania alkoholu, zakłócania porządku publicznego i zaścianiania miejsca publicznego. Te zagrożenia występują głównie w godzinach wieczornych i nocnych.

Priorytetowym zadaniem dzielnicowym w pierwszym półroczu 2018 r. będzie szczególnie poprawa bezpieczeństwa w powyższych rejonach. Realizacji założonych celów będą służyć m.in. nasilone kontrole, częstsze obchody rejonu oraz współpraca z mieszkańcami.

tekst: komisarz **Paweł Zawiaślak**
- komendant KP w Tyczynie

Sołtys Sołectwa Kielnarowa pełni dyżur raz w miesiącu, w czwartek w godz. 18.00-19.00. Najbliższe dyżury: **15.02, 29.03.2018 r.**

„Atutem naszego powiatu są aktywni mieszkańcy”

Rozmowa ze starostą rzeszowskim Józefem Jodłowskim

Józef Jodłowski - polityk, rolnik, samorządowiec, od wielu lat związany z Prawem i Sprawiedliwością. Od roku 2005 pełni funkcję starosty rzeszowskiego. O inwestycjach powiatu rzeszowskiego w roku ubiegłym i tego-rocznych planach dowiedzą się Państwo z poniższej rozmowy, którą przeprowadziła **Alicja Kustra**.

Alicja Kustra: Panie starosto, czy budżet powiatu zaspokaja potrzeby związane z wydatkami?

Starosta Józef Jodłowski: Dla samorządu powiatu rzeszowskiego szczególnie cenne są działania wykraczające poza schemat subwencji i dotacji. Miarą jego skuteczności są przedsięwzięcia, których realizacja wymaga dodatkowych starań związanych z pozyskaniem finansowania z zewnętrznych źródeł. Efekty tych działań pokazują, że można realizować ambitny plan inwestycyjny pomimo skromnych możliwości finansowych określonych w budżecie powiatu, który na koniec grudnia 2017

Starostę Rzeszowskiego Józefa Jodłowskiego gościliśmy podczas ubiegłorocznego Święta Patronalnego Gminy Tyczyn

roku kształtował się po stronie dochodów w kwocie 140 077 417 złotych, a wydatki były na poziomie 144 371 117 złotych. Dla przykładu, w 2016 roku na inwestycje przeznaczyliśmy 26 procent wydatków, a rok wcześniej (w 2015 r.) wydatki inwestycyjne stanowiły aż 46,91 procent wydatków ogółem. Z kolei w 2017 roku na inwestycje przeznaczono 28,68 procent wydatków. Należy także dodać, że zrealizowane inwestycje wymagają systematycznego unowocześniania i modernizowania. Potrzeby będą więc tak duże, jak dokonujący się ciągle postęp techniczny i cywilizacyjny.

Jakie najważniejsze inwestycje zostały przeprowadzone w powiecie rzeszowskim w roku 2017?

W 2017 roku zakończyliśmy realizację dwunastomilionowego projektu pod nazwą „Poprawa i lepsze dostawanie ochrony zdrowia do trendów demograficzno-epidemiologicznych”. Projekt ten dofinansowany był z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Dzięki temu projektowi w marcu ubiegłego roku oddaliśmy do użytku nowy budynek wchodzący w skład

Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Górnem. Zyskałoby 70 dodatkowych miejsc dla chorych. Wartość tej budowy i rozbudowy wraz z salą doświadczenia świata zamknęła się w kwocie prawie 5,4 miliona złotych. Aby zagwarantować naszym pacjentom jak najlepsze warunki leczenia i opieki, zakupiliśmy nowoczesny sprzęt i wyposażenie, m.in. innowacyjne w skali regionu urządzenia do suchych kąpieli w dwutlenku węgla. Wprowadziliśmy również innowacyjne terapie. Zrealizowaliśmy także szereg nieinwestycyjnych działań, takich jak pikniki rodzinne dla pacjentów oraz ich rodzin, warsztaty, zajęcia ruchowe i aktywizujące osoby starsze, szkolenia dla personelu. Uruchomiliśmy usługę „teleopieki”, czyli udzielania porad przez telefon oraz Internet.

Jednym z podstawowych zadań samorządu terytorialnego jest poprawa istniejącej infrastruktury drogowej. W ubiegłym roku zrealizowaliśmy wiele przedsięwzięć z zakresu poprawy stanu dróg powiatowych. Jednym z nich była przebudowa drogi Piątkowa-Futoma-Ulanica-Dynów. Inwestycja ta była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, a jej wartość wyniosła ponad 4 miliony złotych. W ramach tego zadania przebudowano oraz poszerzono drogę na długości 5,2 kilometra, położono nową nawierzchnię, umocniono pobocza, wybudowano chodniki oraz przebudowano system odwodnienia. Ustawiono również bariery energochłonne i balustrady wygradzające ruch pieszcy.

Innym zadaniem z zakresu poprawy infrastruktury drogowej była przebudowa odcinków dróg powiatowych współfinansowana z Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019. W ramach tego programu przebudowano drogi: Rzeszów - Św. Roch - Chmielnik, Kielnarowa - Chmielnik - Zabratówka i Widelka - Budy Głogowskie - Głogów Młp. o łącznej długości ponad 17 kilometrów i wartości ponad 13 milionów złotych. W ramach tych przedsięwzięć poszerzono drogi oraz położono nowe warstwy nawierzchni, przebudowano systemy odwodnienia, umocniono pobocza i wykonano chodniki.

Kolejną ważną ubiegłoroczną inwestycją była rozbudowa drogi powiatowej Borek Stary - Błażowa - Ujazdy polegająca na rozbiórce istniejącego i budowie nowego mostu przez rzekę Strug w Borku Starym. Wartość inwestycji zamknęła się w kwocie ponad 2 milionów złotych. Przedsięwzięcie było współfinansowane z rezerwy subwencji ogólnej Skarbu Państwa. W ramach tej inwestycji wybudowany został most jednoprzęsłowy (o dł. 28 metrów i nośności 40 ton) wraz z chodnikiem dla pieszych. Wykonaliśmy również nową nawierzchnię drogi Tyczyn-Hermanowa-Staszyle oraz chodnik o dł. 2,5 km w Hermanowej. Wartość tej inwestycji to kwota 4 milionów złotych.

W 2017 roku zakończyliśmy także realizację zadania rozpoczętego w roku 2014, które dotyczyło rozbudowy maneżu przy Zespole Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie. W 2015 roku, w ramach pierwszego etapu inwestycji, powstał budynek maneżu o wymiarach ujeżdżalni 40 na 21 metrów oraz ogrodzony padok, czyli ujeżdżalnia zewnętrzna o powierzchni 1112 metrów kwadratowych wraz z odwodnieniem oraz instalacją nawadniającą podłoże. W listopadzie 2017 roku zakończyliśmy realizację drugiego etapu inwestycji, który polegał na rozbudowie obiektu o część szatniowo-socjalną i stajnię. Realizacja całej inwestycji kosztowała około 3,4 miliona złotych. Dzięki niej szkoła w Trzcianie stała się ewenementem w skali całego województwa.

Jesteśmy też w trakcie realizacji zadania polegające na przebudowie oficyny Zespołu Pałacowo-Parkowego w Tyczynie i rozbudowie o łącznik i salę gimnastyczną dla Zespołu Szkół w Tyczynie. Dokumentacja tej inwestycji opracowywana jest etapami. Uzyskaliśmy pozwolenie na realizację dwóch etapów inwestycji. Pierwszy zakłada przebudowę sieci gazowej średniego ciśnienia i kanalizacji teletechnicznej, natomiast drugi dotyczy przebudowy budynku oficyny i rozbudowy o łącznik z zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą. W trakcie opracowywania jest dokumentacja na budowę sali gimnastycznej z zapleczem szatniowo-socjalnym wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą. Pierwszy etap inwestycji będziemy realizować w latach 2018-2019. W tym samym okresie chcemy także rozpocząć realizację drugiego etapu. Przewidujemy, że realizacja tych zadań będzie kosztować ponad 8,7 miliona złotych.

Jakie problemy najczęściej zgłaszają Panu mieszkańcy powiatu rzeszowskiego? Czy dostrzegają pozytywne zmiany? Na co nadal narzekają?

Pomimo tego, że wyremontowaliśmy ok. 95 procent dróg powiatowych, to jednak ciągle pojawiają się potrzeby w tym zakresie. Są to bowiem zadania, które wymagają permanentnego inwestowania. Oczekiwania mieszkańców powiatu wiążą się najczęściej z tą dziedziną i dotyczą poprawy stanu dróg, rozwiązywania problemów w zakresie organizacji ruchu, przebudowy chodników itp. Jeśli chodzi o pozytywne zmiany, to dynamiczny rozwój widoczny jest na pierwszy rzut oka w każdej miejscowości powiatu.

Jakie są najmocniejsze, a jakie najslabsze strony naszego powiatu?

Według mnie najmocniejszą stroną naszego powiatu są jego mieszkańcy - lokalni liderzy, przedstawiciele różnych organizacji, podmiotów gospodarczych, społeczności, którzy wykazują się autentyczną troską o losy naszej społeczności. Korzystając z okazji, chciałbym wszystkim tym osobom serdecznie podziękować za pracę, która przynosi tak znakomite efekty.

Uważam, że najważniejsza jest umiejętność przekuwania w atuty braków oraz słabych stron. Nasza samorządowa działalność ukierunkowana jest na zaspokajanie potrzeb społecznych. Wzmacniamy te czynniki, które bez doinwestowania i ciągłego ulepszania mogłyby stać się tą właśnie słabą stroną. Tworząc tereny inwestycyjne, przyczyniamy się do powstania nowych miejsc pracy. Przyciągamy inwestorów, zapobiegamy bezrobociu. Dzięki priorytetowemu traktowaniu potrzeb w zakresie dróg i mostów powiat jest dostępny komunikacyjnie (od 1999 roku wydaliśmy na ten cel ponad 240 milionów złotych). Brak miejsc dla osób chorych na Alzheimera skłonił nas do wybudowania obiektu, który obecnie jest jedynym, wyspecjalizowanym ośrodkiem stacjonarnym tego typu na Podkarpaciu. Opieka zdrowotna i dostęp do wysokiej jakości usług wpływają bezpośrednio na jakość życia mieszkańców, ale mogą być także czynnikiem rozwoju. Takie przykłady mógłbym mnożyć.

Mija już trzeci rok Pana kadencji. Z jakich działań jest Pan najbardziej dumny, a czego nie udało się zrealizować? Proszę o krótkie podsumowanie.

Myślę, że najbardziej dumny jestem z utworzenia Parku Naukowo-Technologicznego „Rzeszów-Dworzysko”, w którym powstają innowacyjne przedsiębiorstwa z nowymi miejscami pracy. Jest to „lokomotywa rozwoju” dla całego Podkarpacia. Z pomocą funduszy unijnych, a dokładnie dzięki dofinansowaniu w kwocie 53 milionów złotych, przygotowaliśmy na potrzeby inwestorów 83 hektary terenu uzbrojonego kompleksowo w sieć dróg, chodniki, ścieżki rowerowe, kanalizację deszczową, sanitarną, sieć wodociągową, energetyczną, a także

w ciepło systemowe, monitoring oraz sieć odgromową. Do końca sierpnia 2017 roku sprzedanych zostało 12 działek. Wymogiem była innowacyjność. Nabyli je inwestorzy reprezentujący różne branże, np. Okoffice Rączy, Energo-System, Ziaja, CDO-Centrum Drewna i Oklein, Vissavi, MasterProfi, Creuzet Polska (Lisi Aerospace), Unimet. Dwie z wymienionych firm rozpoczęły już budowę swoich fabryk (Okoffice i Creuzet), w niedługim czasie dołączą do nich kolejne. Zarezerwowanych jest ok. 32,5 hektara terenu. Zakupem działek zainteresowana jest również firma z branży medycznej, która planuje stworzenie nowego systemu do pozyskiwania komórek macierzystych.

Polityka to gra zespołowa, a sukcesy można osiągać jedynie współpracując. Jak wygląda współpraca powiatu z jednostkami samorządu terytorialnego, np. z gminą Tyczyn?

Nie wyobrażam sobie realizowania polityki rozwoju powiatu rzeszowskiego bez współpracy z tworzącymi go gminami. Ciągłe przekonujemy się o tym, jak dużą rolę odgrywa szeroko rozumiane partnerstwo. Współpraca z gminami daje dobre efekty, czego dowodem są chociażby wspólne inwestycje drogowe. Przykładem może być także działalność w ramach Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych „Aglomeracja Rzeszowska”, do którego gmina Tyczyn także należy. Otrzymałem niedawno przeze mnie od władz Państwa gminy wyróżnienie, będące dowodem uznania i wdzięczności za dotychczasową współpracę, jest tego najlepszym potwierdzeniem. Nasza praca będzie się zawsze wzajemnie dopełniać, bo cel podejmowanych przez nas działań jest ten sam. Jest nim troska o mieszkańców i ciągle podnoszenie jakości ich życia. Aby taka działalność przynosiła dobre efekty, potrzebna jest odwaga rady powiatu czy też gminy, która podejmuje strategiczne dla samorządu decyzje. Taką zaletę posiada niewątpliwie samorząd Państwa gminy.

Proszę uchylić rąbka tajemnicy i powiedzieć, jakie inwestycje czekają nasz powiat w najbliższym czasie?

W 2018 roku dominować będą inwestycje dotyczące poprawy infrastruktury drogowej, na które według planu w budżecie powiat rzeszowski wyda ponad 26 milionów złotych. Opowiem o kilku z nich. W ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” zostaną przebudowane drogi powiatowe Błażowa-Piątkowa-Harta oraz Rzeszów-Matysówka-Chmielnik. Wnioskowana kwota dofinansowania na każde zadanie wynosi 3 miliony złotych. W celu realizacji tych projektów zostały podpisane porozumienia z gminami określające zasady współpracy. Udział finansowy gminy Tyczyn wyniesie 950 tysięcy złotych. Planowana długość zmodernizowanych dróg powiatowych w ramach tego programu to prawie 18 kilometrów.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w latach 2018-2019 planowane są trzy inwestycje, których realizacja uzależniona jest od uzyskania unijnego dofinansowania. Są to: rozbudowa łącznika autostrady A4 na odcinku od granic miasta Rzeszowa do węzła Rzeszów-Północ (etap pierwszy), budowa łącznika drogi ekspresowej S-19 i drogi powiatowej na odcinku od węzła Rzeszów-Południe do drogi krajowej Nr 19 (również etap pierwszy) oraz rozbudowa drogi powiatowej Kamień-Łowisko-Wola Zarczycka. Zakładana wartość tych trzech projektów wynosi ponad 47 milionów złotych.

Na 2018 rok zaplanowaliśmy także wydatki w wysokości 1,3 miliona złotych na zagospodarowanie okołoautostradowe w Rudnej Małej. Koszt tej inwestycji pokryje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Planowa-

Ciąg dalszy na str. 10

Rozmowa ze Starostą Józefem Jodłowskim - ciąg dalszy ze str. 9

wana jest także rozbudowa drogi powiatowej Zarzecze-Siedliska polegająca na rozbiórce istniejącego i budowie nowego mostu na Wisłoku wraz z dojazdami oraz niezbędną infrastrukturą. Wkład własny wymagany przy składaniu wniosku o środki z rezerwy budżetowej wynosi 7 milionów złotych.

Lata 2018–2019 będą również czasem realizacji kolejnych działań inwestycyjnych podnoszących atrakcyjność i funkcjonalność Zespołu Pałacowo-Parkowego w Tyczynie, o których mówiłem wcześniej.

Jak wygląda skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz? Ile podczas ostatniej kadencji pozyskano środków z Unii Europejskiej i z innych pozabudżetowych źródeł? Na co pozyskano te środki?

W wykorzystywaniu funduszy unijnych wyróżniamy się na tle innych powiatów. Według rankingu inwestycyjnego „Wspólnoty” powiat rzeszowski w latach 2013–2015 oraz 2014–2016 zajmował siódme miejsce wśród powiatów polskich pod względem średnich wydatków inwestycyjnych per capita. Ten rozmach inwestycyjny nie byłby możliwy bez środków zewnętrznych, dzięki którym realizowaliśmy zadania mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej oraz infrastruktury społecznej. Cieszą nas takie lokaty, ale najważniejsze są widoczne rezultaty naszych działań. Dotacje, subwencje oraz inne wpływy w latach 2015 i 2016 oraz w pierwszym półroczu 2017 roku zamknęły się w kwocie blisko 339 milionów złotych. Należałoby także dodać, iż 2015 rok był czasem, kiedy zakończyliśmy budowę Parku Naukowo-Technologicznego „Rzeszów-Dworzysko”. Wtedy też miała miejsce uroczystość nadania mu imienia śp. posłanki Grażyny Gęsickej. Realizacja tego projektu zamknęła się w kwocie 78 milionów złotych.

Nie mówiliśmy jeszcze o roku 2016, który otwieraliśmy i zamykaliśmy uroczystościami wieńczącymi realizację inwestycji mostowych. 9 lutego oddaliśmy do użytkowania most w Błażowej, który powstał w ramach programu „Demonstrator+” realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Jest to innowacyjny na skalę europejską most z jezdnią o szerokości całkowitej 10,5 metra i długości 22,3 metra. Zostały przebudowane także dojazdy do mostu i umocnione koryta rzeki. Nowy most powstał w odpowiedzi na potrzeby naszych mieszkańców, bo ten, który był tam wcześniej, nie spełniał wymogów technicznych. Rok 2016 zakończyliśmy otwarciem nowo wybudowanego mostu w Nowej Wsi. Jest to pierwsza w Polsce przeprawa drogowa, w której zarówno dźwigary, jak i płyta pomostowa wykonano z materiałów kompozytowych. Jest to most klasy C o nośności 30 ton i rozpiętości 10 metrów.

Dzięki skuteczności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych możliwy jest dynamiczny rozwój powiatu rzeszowskiego. Dużą w tym rolę odgrywa również działalność gospodarujących na tym terenie samorządów gminnych, a także różnych organizacji oraz instytucji, które pozyskując dodatkowe środki finansowe, zmieniają nasz powiat na lepsze. Dokonujące się przeobrażenia potwierdzają słuszność obranych przez samorząd powiatu rzeszowskiego decyzji oraz kierunków rozwojowych dla tej części Podkarpacia.

Panie Starosto, wkroczyliśmy w Nowy Rok 2018...

Z tej też okazji chciałbym życzyć czytelnikom „Głosu Tyczyna”, mieszkańcom Państwa gminy, a także całego powiatu rzeszowskiego, by Nowy 2018 Rok spełniał oczekiwania i był lepszy od minionego. Niech będzie to czas, w którym urzeczywistnią się wszystkie Państwa marzenia i plany, a zwłaszcza te sprzyjające rozwojowi naszej powiatowej społeczności. Życzę dobrego zdrowia, wielu powodów do codziennych radości, a także wyłącznie samych sukcesów oraz wszelkiej pomyślności.

Serdecznie dziękuję za rozmowę.

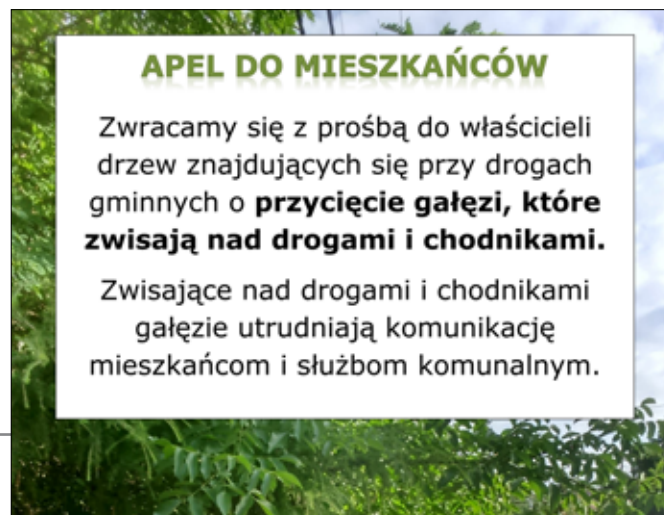
Zaproszenie na spotkania Grupy Wsparcia „Orchidea”

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górnym informuje, że przy OIK działa **grupa wsparcia „Orchidea” dla kobiet zamieszkujących powiat rzeszowski, które doznały jakiegokolwiek formy przemocy** ze strony najbliższych lub potrzebują wsparcia w prawidłowym budowaniu swojego życia rodzinnego.

Spotkania odbywają się **raz w miesiącu** i prowadzone są przez pracowników OIK oraz specjalistów (w zależności od potrzeb uczestniczek). Udział w spotkaniach jest bezpłatny. **Mamy, które nie mają z kim zostawić dzieci, mogą zabrać je ze sobą** (w czasie spotkania dzieci będą pod opieką pracownika Ośrodka i spędzą czas w świetlicy). Więcej informacji pod nr. tel. **518-736-839**.

inf.: **Joanna Kiszka** - OIK w Górnym

Podsumowujemy projekty

► **„Dobranoc Panu Panie Młynarski”** to projekt, którego celem było propagowanie wiedzy o działaniach teatralnych wśród dzieci i młodzieży oraz podtrzymanie tradycji amatorskiego teatru w Tyczynie. Projekt był nie tylko ukłonem w stronę zmarłego autora tekstów, ale zawierał również kontekst lokalny, bowiem nawiązywał do koncertu **Wojciech Młynarskiego** w Tyczynie, po którym w kronice Biblioteki pozostał wpis artysty z autografem oraz wycinek prasowy z 29.11.1969 r.

Na projekt składały się cykle warsztatów aktorskich, wokalnych, kostiumologicznych i charakteryzatorskich. Podczas cotygodniowych spotkań uczestnicy zajęć pod okiem **Ewy Mrówczyńskiej, Agnieszki Zaguły i Daniela Lipca** szlifowali swoje umiejętności pracy w teatrze. Ponadto w ramach zadania odbyły się: • zajęcia z kreatywnego pisania, które miały na celu m.in. zachęcić młodzież do udziału w konkursie poetyckim pt. **„Z morałem”** oraz • dwie audycje muzyczne **Mobilnej Filharmonii** promujące piosenki z tekstami m.in. **Młynarskiego, Grechuty** czy **Osieckiej**. Zorganizowano także zajęcia edukacyjne popularyzujące twórczość Młynarskiego.

Finał projektu odbył się 7.12.2017 r. w M-GOK w Tyczynie. Przyjął on formę premiery spektaklu słowno-muzycznego, opartego na autorskim scenariuszu, w którym udział wzięli: **Marlena Baran, Szymon Dobrzański, Monika Domino, Sylwia Ciebiera, Alicja Kalandyk, Patrycja Kalandyk, Joanna Madera, Magdalena Rosół i Jakub Szybkowski**. Ich interpretacje utworów Młynarskiego były pełne młodzieńczej energii, dynamiki, co pokazało, że teksty mistrza są ponadczasowe. Podczas finału wręczono również nagrody laureatom konkursu poetyckiego, którymi zostały: **Aleksandra Kotula, Julia Drajek i Gabriela Szmist**.

Poprzez realizację projektu „Dobranoc Panu Panie Młynarski” staraliśmy się: • stworzyć platformę wymiany doświadczeń profesjonalistów i amatorów w ich miejscowości, • pomóc w nawiązywaniu nowych kontaktów w środowisku lokalnym, w odkrywaniu celów i wspólnych potrzeb, • ożywić życie kulturalne gminy, • unowocześnić i skonkretyzować ofertę kulturalną tak, by miała ona realny wpływ na edukację kulturalną uczestników, • zmniejszyć nierówności edukacyjne, tworząc możliwości bezpłatnego uczestnictwa w profesjonalnym projekcie edukacyjnym w miejscu zamieszkania, • wesprzeć rozwój kompetencji kulturowych i społecznych uczestników poprzez aktywną pracę grupową pod okiem profesjonalistów.

Spektakl **„Dobranoc Panie Młynarski”** będzie można zobaczyć **4.03.2018 r.** w M-GOK w Tyczynie oraz w kwietniu w studiu koncertowym Polskiego Radia Rzeszów. **Organizatorzy:** Grupa Miłośników Teatru, Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej filia M-GOK w Tyczynie, Stowarzyszenie Młodzieżowe Centrum Współpracy i Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Poddańczy. Koordynacja projektu: **Zakia Cieślicka-Majka**.

Projekt dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie X” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce” oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji, a także ze środków Młodzieżowej Rady Gminy Tyczyn.

► **„Przestrzeń sztuki”** to tytuł projektu, który miał na celu poprawę jakości edukacji artystycznej w gminie Tyczyn oraz integrację międzypokoleniową. Udało nam się dotrzeć ze swoimi działaniami do szerokiego grona uczestników, co przyczyniło się do kreowania świadomych odbiorców kultury. Głównym celem naszego projektu było stworzenie kompleksowej oferty edukacji artystycznej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, która pozwoliła uczestnikom na twórcze wyrażanie siebie.

W ramach projektu odbyły się: • wycieczka piesza **„Sztuka architektury - śladami zabytkowej architektury Tyczyna”**, • wernisaż malarstwa nieprofesjonalnego **Anny Domino** (uczestniczki projektu *Chodź pomaluj mój świat*), • wernisaż malarstwa profesjonalnego **Józefa Machały**, • warsztaty: artystyczne z batik (prowadzone przez **Agatę Kwiatkowską**), florystyki (**Anna Lewanowicz-Domino**) i malarstwa olejnego (**Mirosław Pieprzyk**).

Projekt zakończył się 12.12.2017 r. wernisażem i spotkaniem podsumowującym. Podczas spotkania zaprezentowana została twórczość wszystkich uczestników warsztatów. Z tej okazji zainspirowana twórczymi działaniami nasza lokalna poetka **Anna Kocór** napisała okolicznościowy wiersz, który zaprezentowała wszystkim gościom. Każdy z uczestników otrzymał certyfikat uczestnictwa w zajęciach. Co ważne, wiele osób podkreślało, iż przyjazna atmosfera spotkań sprzyjała rozwijaniu umiejętności artystycznych, przełamywaniu barier międzypokoleniowych oraz podwyższaniu kompetencji kulturowych i społecznych.

W warsztatach udział wzięli: Justyna Antosz, Krystyna Chabaj, Barbara Czechowicz, Kazimiera Dejneka, Anna Domino, Antonina Domino, Joanna Domino, Tamara Dziedzic, Elżbieta Dobrzańska, Julia Hadała, Maria Hadała, Agnieszka Hadała, Iwona Jurek, Danuta Kalita, Urszula Koba, Teresa Leniart, Wanda Ligęza, Justyna Niepokój-Gil, Krystyna Nowak, Beata Ożóg, Wioletta Pasierb, Renata Połaniecka, Daniel Połaniecki, Anna Rożkiewicz, Małgorzata Tereszkiewicz, Katarzyna Tereszkiewicz i Wacław Trzyna.

Prace uczestników warsztatów można oglądać w CDKiIT do **10.02.2018**. Do wystawy powstały zestawy kartek pocztowych do bezpłatnego nabycia.

Projekt dofinansowano ze środków Programu „Działaj Lokalnie X” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce” oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacji Generator Inspiracji. **Realizatorzy projektu:** Grupa Nieformalna „Żyj kolorowo”, czyli: **Barbara Czechowicz, Maria Hadała, Zakia Cieślicka-Majka** we współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tyczyńskiej oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie filią Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie.

teksty: **Zakia Cieślicka-Majka**

Członkowie oraz sympatycy grupy twórczej „Żyj kolorowo”

Budujemy wspólnotę wychowującą i kształcącą dla Niepodległej

„Tu, w parlamencie, kształtując prawo, pracujemy dla następnych pokoleń (...) Musimy zadbać, aby wszystkie dzieci miały dobrych nauczycieli, rzetelną szkołę. Dbając o edukację, dbamy o młodzież, o rozwój talentów, o naszych następców” – mówił marszałek Senatu **Stanisław Karczewski**, otwierając ogólnopolską konferencję, zorganizowaną przez Komisję Nauki, Edukacji i Sportu oraz Katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Szkoła Podstawowa w Tyczynie została wyróżniona przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty zaproszeniem dyrektora szkoły **Zofii Międlar-Mruk** do udziału w ogólnopolskiej konferencji „Szkoła wspólnotą wychowującą i kształcącą dla Niepodległej”, która się odbyła w Senacie RP 12.12.2017 r.

„Patriotyzm zaczyna się od miłości bliźniego i zobowiązania wobec naszych poprzedników. To są te najgłębsze i pierwotne źródła patriotyzmu” – przekonywał podczas konferencji przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu senator **Kazimierz Wiatr**. Jak mówił, wychowanie do patriotyzmu jest zadaniem przede wszystkim rodziny. To ona przekazuje przywiązanie do tradycji, kultury i wiary przodków. W działaniach tych wspierana jest przez szkołę i Kościół. Zdaniem senatora Wiatra w dzisiejszych czasach w wychowaniu do patriotyzmu potrzebna jest synteza tradycyjnych wartości z nowoczesną techniką.

„Ogniem łączącym każdą wspólnotę są wartości. Nie zbudujemy szkoły bez wartości i ich urzeczywistniania” – mówiła prof. **Krystyna Chałas**, kierownik Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL. Jej zdaniem podstawą budowania szkoły jako wspólnoty jest edukacja aksjologiczna i wychowanie ku wartościom. „Wychowanie bez wartości jest jak pusty dzwon – rozkołysany nie wydaje dźwięku” – mówiła i zachęcała: „Uczmy się wiedzy o wartościach i uczmy młodzież o wartościach”. Profesorka zaproponowała, aby szkoły w setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę przygotowały m.in.: 100 biografii nauczycieli – autorytetów pedagogicznych, mających osiągnięcia wychowawcze i dydaktyczne, 100 biografii uczniów – wzorów osobowych godnych naśladowania, 100 indywidualnych programów kształcenia uczniów, 100 projektów badawczych uczniów, 100 programów edukacji aksjologicznych i wychowania ku wartościom, 100 działań i wydarzeń pogłębiających patriotyzm uczniów.

Wiceminister edukacji **Maciej Kopeć** poinformował, że w roku szkolnym 2017/2018, ogłoszonym Rokiem dla Niepodległej, zaplanowano m.in. zorganizowanie przez szkoły wystawy „W pamięci zapisane”, przeprowadzenie ogólnopolskiego konkursu „Poezja dla Niepodległej”, konkursu na powieść lub opowiadanie o ludziach zasłużonych dla odzyskania niepodległości przez Polskę pt. „Zapamiętane, nie zapisane”, opracowanie interaktywnej gry „Wolność – godność – niepodległość”, przygotowanie dla uczniów szkół polskich za granicą aplikacji mobilnej w językach: polskim, ukraińskim, litewskim i angielskim popularyzującej wybitnych Polaków z Kresów wschodnich. Niektóre działania resort edukacji będzie realizował wspólnie z resortem kultury w ramach rządowego programu NIEPODLEGŁA na lata 2017–21.

Uczestnicy konferencji zapoznali się także z projektami historyczno-kulturowymi i społecznymi zrealizowanymi przez różne instytucje. Na Podkarpaciu realizowanych jest wiele ciekawych inicjatyw. Tyczyńska szkoła bardzo dba o wychowanie dzieci i młodzieży. Dzieci uczą się od

dorosłych, ale niejednokrotnie dorośli uczą się od dzieci. Staramy się być inicjatorami wielu akademii, uroczystości, imprez, konkursów, które mają na celu wspólną wielopokoleniową edukację. Uczestniczymy również w różnorodnych akcjach, imprezach, konferencjach organizowanych przez inne instytucje. Ostatnio braliśmy udział w Ogólnopolskiej Konferencji „Etos Jana Pawła II i Kardynała Stefana Wyszyńskiego inspiracją do wychowania młodego pokolenia” (Rzeszów, 26.10.2017 r.). Za udział we współtworzeniu tegorocznej odsłony „**Narodowego Czytania**” otrzymaliśmy list gratulacyjny i nagrodę od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W szkole dbamy o kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i społecznych, rozwijamy kreatywność w zakresie różnorodnych technik wypowiedzi. Motywujemy do rozwijania różnorodnych pasji. Szczególny nacisk kładziemy na upamiętnianie i czczenie doniosłych wydarzeń w dziejach narodu polskiego. Nauczyciele podejmują szereg inicjatyw i projektów edukacyjnych związanych z patriotyzmem zarówno tej małej ojczyzny, związanej z dziedzictwem materialnym i kulturowym naszego regionu, jak i szeroko pojętymi dziejami narodu i państwa polskiego. Realizujemy program innowacji pedagogicznej „**Dziedzictwo naszych przodków**”. W jej ramach uczniowie m.in. uczestniczyli w wycieczce do skansenu w Markowej oraz Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. rodziny Ulmów w Markowej. Związek Strzelecki „Orleń” z naszej szkoły brał udział m.in. w projekcie edukacyjnym „**Żywe Muzeum**” organizowanym przez RSOiW NSZZ „Solidarność” i Oddział IPN w Rzeszowie, a w ramach programu „**Świadkowie Historii**” mamy niepowtarzalne okazje do spotkań i rozmów z wyjątkowymi ludźmi – bohaterami wydarzeń historycznych.

W związku z ogłoszeniem przez Sejm RP w roku 2018 Narodowych Obchodów 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości RP nasza szkoła uczestniczy m.in. w konkursach „**Moja Niepodległa**” (organizowanym przez IPN), oraz „**Orzeł Biały – nasza дума**” (ogłoszonym przez Kancelarię Senatu i Senatorów RP). Jednocześnie zalogo- waliśmy się na mapie wydarzeń 100-lecia Odzyskania Niepodległości.

Zorganizowaliśmy 9.11.2017 r. **Inaugurację Narodowych Obchodów 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości RP**, która w zamysle jest pierwszym etapem tych obchodów w Roku Jubileuszowym 2018.

W ramach przygotowań nasza szkoła przeprowadziła Gminny Konkurs Patriotyczno-Historyczny „**Drogi do Niepodległej**”. Rywalizacja odbywała się na trzech poziomach (szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum) i w trzech kategoriach (wiedza historyczna, pieśni patriotyczne, wypowiedzi artystyczno-plastyczne).

Przed nami Rok Jubileuszu. Planujemy wiele działań i imprez upamiętniających narodowe wydarzenia, m.in. cykl spotkań z bohaterami przeszłości, konkursy rodzinne, zbieranie pamiątek i relacji od rodzinnych seniorów. W każdym miesiącu planujemy czytanie polskiej literatury, konkursy na temat wielkich wydarzeń i postaci naszego narodu.

Zapraszamy do wspólnych działań, abyśmy dawali świadectwo, że jesteśmy społeczeństwem „budującym wspólnotę i wychowującym ku wartościom”.

tekst: **Zofia Międlar-Mruk** dyr SP Tyczynie

W artykule wykorzystano materiały ze strony: www.senat.gov.pl

„Dla Jezusa dziś śpiewamy i tańczymy...”

Czas Świąt Bożego Narodzenia

Ostatnie dni roku zawsze skłaniają do refleksji, podsumowań, składania życzeń, rodzinnych spotkań. W naszej szkole jest wiele pięknych tradycji związanych z tym okresem. Wysyłamy kartki, roznosimy stroiki, organizujemy spotkania wigilijne dla uczniów, pracowników i rodziców.

22.12.2017 r. mieliśmy okazję obejrzyć inscenizację **„Wigilijny wieczór”** przygotowaną przez uczniów klasy Va pod opieką **siostry Dobrawy**. Utrzymana w konwencji spotkania wigilijnego przy choince część artystyczna przeniosła widzów w przeszłość i przypominała, jak świętowano w minionych wiekach oraz jaka jest istota Świąt Bożego Narodzenia. Młodzi artyści zaprezentowali najpiękniejsze tradycje i obrzędy związane z tymi najbardziej rodzinnymi ze świąt. Były też wiersze, kolędy i pastorałki. Doskonałym dopełnieniem przedstawienia był koncert kolęd przygotowany przez uczniów klas IV-VI. Każda klasa pod opieką wychowawcy i nauczyciela muzyki (**Diany Hałoń**) miała za zadanie zaprezentować jedną kolędę lub pastorałkę, opowiedzieć o jej autorze, historii powstania itp. Nagrodą za przedstawienie kolędy była okolicznościowa karta świąteczna wykonana przez uczniów należących do koła języka angielskiego, którym opiekuje się **Monika Drapała**.

W czasie przedświątecznego spotkania, pachnącego lasem i świątecznymi wypiekami, żywą choinkę ozdobiły oryginalne ozdoby własnoręcznie wykonane przez uczniów poszczególnych klas. Na gałązkach choinki zawisły również prace członków Samorządu Uczniowskiego (SU), którzy pod kierunkiem **Bożeny Wierzbńskiej** przygotowali ozdoby choinkowe symbolizujące ponadczasowe wartości, jak: Dobro, Prawda, Przebaczenie, Radość, Miłość.

Na zakończenie wspólnego kolędowania przedstawiciele SU w imieniu uczniów na ręce dyrektor **Zofii Międlar-Mruk** oraz wicedyrektor **Barbary Stempniowskiej** złożyli wyjątkowe życzenia i podziękowania. W krótkim wystąpieniu dyrektor podziękowała wykonawcom inscenizacji i ich opiekunom oraz złożyła wszystkim świąteczne i noworoczne życzenia, cytując słowa **Matki Teresy z Kalkuty**: *Zawsze, ilekroć uśmiechasz się do swojego brata i wyciągasz do niego ręce, jest Boże Narodzenie. Zawsze, kiedy milkniesz, aby wysłuchać, jest Boże Narodzenie. Zawsze, kiedy rezygnujesz z zasad, które jak żelazna obręcz uciskają ludzi w ich samotności, jest Boże Narodzenie. Zawsze, kiedy*

dajesz odrobinę nadziei więźniom, tym, którzy są przytłoczeni ciężarem fizycznego, moralnego i duchowego ubóstwa, jest Boże Narodzenie. Zawsze, kiedy rozpoznajesz w pokorze, jak bardzo znikome są twoje możliwości i jak wielka jest twoja słabość, jest Boże Narodzenie. Zawsze, ilekroć pozwolisz, by Bóg pokochał innych przez ciebie, zawsze wtedy jest Boże Narodzenie.

Po akademii, jak każda tradycja naszej szkoły, przyszedł czas na spotkania uczniów z wychowawcami przy wigilijnym stole. Czas na łamanie się opłatkiem, wzajemne życzenia, spożywanie wigilijnych potraw i wspólne kolędowanie.

tekst: **s. Dobrawa Sowa, Z. Międlar-Mruk**

Wyjątkowy rok 2018

Rok 2018 jest rokiem szczególnym. Sejm RP uchwalił go przez aklamację Rokiem Jubileuszu 100-lecia Odzyskania przez Polskę Niepodległości, a w naszej Gminie obchodzimy **650-lecie powstania Tyczyna**. Nasza szkoła bardzo aktywnie włącza się w te jubileusze. W listopadzie ubiegłego roku uroczystie zainaugurowaliśmy obchody Święta Niepodległości, przeprowadziliśmy gminny konkurs **„Drogi do Niepodległej”**, a teraz wspólnie z samorządem lokalnym, biblioteką i domem kultury planujemy wiele wydarzeń.

Jesteśmy inicjatorami i prowadzimy comiesięczne czytanie literatury związanej z historią Polski i Tyczyna (wspólnie z rodzinami, osobami znanymi), przyłączyliśmy się do Rodzinnego Konkursu o Tyczynę (wiersz, opowiadanie, list, fotografia dawna i współczesna, prace plastyczne). Ogłosiliśmy konkursy: **Co wiemy o 650-letnim grodzie?** oraz **Patroni naszych ulic**. Każda klasa opracowuje taniec i jego historię do Przeglądu Tańców Narodowych, a podsumujemy to występami 11.11.2018 r. na **Balu Niepodległościowym**. Przypominamy, że **11.03.2018 r.** (ndz.) o godz. 12:00 odbędzie się uroczysta msza św. w intencji Tyczyna i Ojczyzny pod przewodnictwem ks. bp. **Jana Wątroby**, a 12.03.2018 r. (poniedziałek) będziemy gościć biskupa w szkole. Gala Obchodów 650 lat Tyczyna odbędzie się 14.03.2018 r. i będzie połączona z sesją naukową o historii Tyczyna, wystawą prac pokonkursowych „Tyczyn XXII wieku” oraz wręczeniem nagród laureatom konkursów pt. „Co wiemy o 650-letnim grodzie” i „Patroni naszych ulic”.

Serdecznie zapraszamy wszystkich do udziału w konkursach i imprezach.

tekst: **Zofia Międlar-Mruk** - dyr SP w Tyczynie

Szkolne spotkanie wigilijne

„Trzej Królowie” z Hermanowej

W uroczystość Objawienia Pańskiego do domów w Hermanowej wyruszyli kołędnicy. Wśród kołędujących grup była **muzykalna grupa kołędnicza „Trzej Królowie”**.

Barwny orszak kołędników, na czele z Trzema Królami, uczestniczył we mszy św. o godz. 11. Tuż przed jej zakończeniem został uroczystie posłany do mieszkańców przez ks. proboszcza **Wiesława Bednarza**. Po eucharystii grupa kołędnicza „Trzej Królowie” dała krótki koncert kolęd, w który włączyli się także wierni.

Grupa kołędnicza z Trzema Królami wyruszyła do osób, do których zostali wcześniej zaproszeni. Ich kołędowanie rozbrzmiewało po okolicznych miejscowościach także następnego dnia.

Kołędnikom cały czas towarzyszył **Grzegorz Bodziślaw**, druż OSP Hermanowa, który pomógł przemieszczać się po okolicznych miejscowościach naszej gminy.

Grupa kołędnicza „Trzej Królowie” serdecznie dziękuje wszystkim, którzy zaprosili kołędników do swoich domów, umożliwiając dzielenie się Dobrą Nowiną. Zebrane podczas kołędowania środki zostały przeznaczone na cele Parafialnego Zespołu Caritas w Hermanowej.

tekst: **Sławomir Wojtowicz**

Spotkanie opłatkowe w SP w Hermanowej

22.12.2017 r. zebraliśmy się, aby celebrować nadchodzące święta Bożego Narodzenia. Nasze opłatkowe spotkanie rozpoczęło się krótką modlitwą i odczytaniem fragmentu Pisma Św. Następnie ks. proboszcz **Wiesław Bednarz** pobłogosławił opłatki, którymi później dzieliliśmy się między sobą.

W części artystycznej zaprezentowali się uczniowie dwóch klas: III a (wychowawca **Teresa Warda**) i VI (wychowawca **Renata Okoń**). Święta Rodzina, Aniołki, postacie z bajek w oryginalny sposób przedstawiły nam historię narodzin Jezusa. Zgromadzeni goście mieli okazję wysłuchać przepięknych melodii wygrywanych na instrumentach muzycznych przez dzieci, jak również kolęd, pastorałek i świątecznych utworów w wykonaniu chóru

(opiekun **Alicja Mróz**). Następnie dyrektor naszej szkoły **Elżbieta Rożek** złożyła wszystkim zgromadzonym najserdeczniejsze życzenia. Po uroczystym apelu wszystkie klasy wraz z wychowawcami udały się na klasowe wigilie, gdzie mogły dalej świętować.

tekst: **Aleksandra Kustra** - nauczyciel świetlicy

JUBILEUSZOWE KONKURSY W BIBLIOTECE

► Konkurs plastyczny na LOGO BIBLIOTEKI

- **Cel:** zaprojektowanie logo MiGBP w Tyczynie
- Logo musi zawierać pełną nazwę biblioteki: Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie. Wymagane jest także zawarcie w pracy rysunków kojarzących się z książką i biblioteką. Technika wykonania pracy dowolna (ręczna lub komputerowa).
- **Format pracy:** A4.
- **Dla kogo:** dzieci od 12. roku życia i osoby dorosłe
- Termin nadsyłania prac: **do 19.03.2018 r.**

► Konkurs fotograficzny „Zaczytani”

- **Cel:** rozwój umiejętności fotograficznych, promocja książki.
- Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest dostarczenie do **20.03.2018 r. jednego zdjęcia** (w formie papierowej lub elektronicznej zapisanej w formacie JPG) dotyczącego niepublikowanego, przedstawiającego **osoby podczas czytania lub ciekawe, śmieszne, wyjątkowe chwile spędzone z książką** (np. sleeve face - przykłady obok).
- **Dla kogo:** mieszkańcy gminy Tyczyn bez względu na wiek.

Więcej informacji o konkursach:

www.tyczyn-biblioteka.pl

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie zaprasza

„ARTYSTYCZNE KONTRASTY”

wernisaż twórczości artystów zrzeszonych
w Związku Polskich Artystów Malarzy i Grafików

- Rena Wota
- Elżbieta Wesółkin
- Henryk Lasko
- Maria Paszczyńska
- Alicja Nikiel
- Robert Inglot
- Iwona Jankowska-Kozak
- Józef Franczak
- Anna Pustelniak-Kuchniak
- Maksymilian Starzec
- Janusz Skowron
- Krystyna Niebudek
- Maciej Majewski
- Wiera Kalinowska
- Paweł Kin
- Maria Mizia
- Katarzyna Cesarz
- Ewa Szczęsna-Sienkiel
- Stanisław Jaworzec
- Anna Baran
- Wojciech Baran
- Leszek Kuchniak
- Aleksander Majerski
- Małgorzata Kulczyk

17.02.2018 (sobota)

godz. 16:00

W programie występy wokalne
Darii Marciniek i Patrycji Jurek
z Stowarzyszenia Śpiewaczego
„SANCTA MUSICA”

Miejsce: CDKiIT, ul. Grunwaldzka 29, 36-020 Tyczyn

„Młodzi – Zosia – św. Maksymilian” Akcja charytatywna w Hermanowej

Kolejna edycja akcji charytatywnej mającej na celu pomoc w leczeniu **Zosi Tendelskiej** odbyła się w niedzielę 7.01 br. w Domu Ludowym w Hermanowej. Spotkanie zorganizowało **Parafialne Koło Stowarzyszenia Rodzin Katolickich** pod kierunkiem **Krystyny Kotowicz**.

Zosia urodziła się z rozszczepem kręgosłupa, z przepukliną oponową oraz wodogłowiem. W pierwszej dobie życia przeszła dwie poważne operacje ratujące życie. Bardzo ważna dla niej jest obecnie ciągła rehabilitacja prowadzona przez profesjonalistów.

Poza pomocą ludzi dobrej woli Zosi potrzebna jest również pomoc z nieba. W Hermanowej szczególną cziłą otoczony jest patron parafii św. **Maksymilian Kolbe**, dlatego hasło tegorocznej akcji brzmiało: „Młodzi – Zosia – św. Maksymilian”. Dzieci i młodzież z Hermanowej, chcąc włączyć się w pomoc dla dziewczynki, przygotowały i przedstawiały przepiękną inscenizację w reżyserii **Barbary Stybak**. Ukazano w niej najważniejsze sceny z życia św. Maksymiliana. Tym przedstawieniem chcieli prosić o opiekę św. Maksymiliana i pomoc Bożą dla Zosi.

Wśród osób zgromadzonych na spotkaniu byli m.in.: dyrektor SP w Hermanowej **Elżbieta Rożek**, ks. proboszcz **Wiesław Bednarz** oraz wielu mieszkańców Hermanowej i okolic. Szczególnymi gośćmi niedzielnego spotkania były **siostry franciszkanki Rycerstwa Niepokalanej**, a wśród nich siostra, która przez ponad 30 lat posługiwała w Japonii - w miejscu, w którym św. Maksymilian Kolbe prowadził działalność w okresie międzywojennym. Siostra zaprezentowała wszystkim japońskie pieśni oraz opowiedziała o życiu i swojej posłudze w Japonii. Wątek japoński podtrzymała także **Dominika Duda** z Hermanowej, studentka trzeciego roku japonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, która przygotowała dla chętnych quiz o Japonii. Nie zabrakło także czegoś dla ciała - podczas spotkania można było skosztować tradycyjnego japońskiego sushi.

Z racji przypadających początkiem stycznia czwartych urodzin bohaterki dnia, Zosia otrzymała urodzinowy tort, a wszyscy zebrani wspólnym śpiewem dołączyli się do życzeń. Porcję pysznego ciasta (które przygotowała ciocia Zosi – **Krystyna Słowik**) spróbowali wszyscy uczestnicy akcji. Podczas spotkania wyświetlono także film, w którym ukazane zostały postępy, jakie uczyniła Zosia w ciągu ostatniego roku dzięki ciężkiej rehabilitacji i sprzętu, który został zakupiony. Na ten szczególny dzień **Anna Kocór** oraz **Dominika Stokłosa** przygotowały i zaprezentowały specjalne wiersze zadekowane Zosi oraz jej siostrzyczce.

Warto dodać, że podczas niedzielnego spotkania oraz przez kilkanaście dni poprzedzających niedzielne wydarzenie trwał kiermasz, na którym można było zakupić wyroby plastyczne (obrazy, rzeźby, wyroby z papieru). Wiele z tych przedmiotów wykonali i przekazali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Hermanowej.

Głośno i radośnie zrobiło się, gdy do zgromadzonych przybyła grupa kolędnicza „**Trzej Królowie**”, która swoim śpiewem zachęcała zebranych do wspólnego kolędowania. Po wyśpiewaniu kolęd przyszedł czas na zakończenie spotkania. Ks. proboszcz **Wiesław Bednarz** udzielił Zosi specjalnego błogosławieństwa.

Bogaty program sprawił, że uczestnicy w dobrych humorach opuścili mury Domu Ludowego. Swoje uznanie wszystkim uczestnikom wyraziła sama Zosia, która podczas trwania akcji klaskała i wołała: „Brawo!”.

Za pieniądze uzyskane podczas zbiórek zakupiony zostanie nowy sprzęt rehabilitacyjny dla Zosi umożliwiający jej dalszy rozwój. Dziewczynkę w najbliższym czasie czekają kolejne operacje. Zosia jest podopieczną fundacji Avalon, dlatego każdy, kto zechce wesprzeć leczenie dziewczynki, może wpłacać datki na **konto nr: 62160012860003003186426001** z dopiskiem „**Tendelska 3008**” lub podarować **1 procent podatku** z takim samym dopiskiem (KRS: 0000270809).

tekst: **Sławomir Wojtowicz**

Fot. u góry: Wykonawcy przedstawienia wraz z siostrami franciszkankami. Fot. u dołu: Zosia z grupą kolędniczą Trzej Królowie z Hermanowej

W imieniu Zosi oraz własnym pragniemy bardzo gorąco podziękować wszystkim darczyńcom za okazaną pomoc. Jesteśmy niezmiennie wdzięczni za wielkie serce, dobroć i wrażliwość, którą okazaliście, włączając się w dzieło pomocy dla naszej córeczki.

Barbara i Bogdan Tendelscy

Podaruj Adasiowi 1% swojego podatku

Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”
KRS: 0000037904
Cel szczegółowy: 16127 Mytych Adam

Szanowni Darczyńcy!
Prosimy o zaznaczenie w zeznaniu podatkowym pola „Wyrażam zgodę”
<http://dzieciom.pl/podopieczni/16127>

W imieniu naszego syna Adasia pragniemy złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy przekazali swój 1% podatku na jego rehabilitację i leczenie. Dziękujemy za dobre serce.

Marta i Krzysztof Mytychowie

Nowy dach na sali gimnastycznej

Od kilku lat dach na sali gimnastycznej przy naszej szkole sprawiał wiele kłopotów. Każde, większe opady deszczu powodowały zalewanie budynku. Największe zagrożenie stwarzało niebezpieczeństwo zalania podłogi, która została odnowiona zaledwie 2 lata temu. Dlatego każdorazowo w przypadku intensywnych opadów trzeba było niezależnie od pory dnia i nocy ustawiać kilkadziesiąt pojemników na podłodze, aby ją chronić przed zniszczeniem. Podjęliśmy więc starania, aby płaski, przeciekający dach wymienić na nowy – dwuspadowy i bezpieczny.

Z pomocą przyszedł nam burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki** oraz **Rada Miejska**. Jesienią ubiegłego roku podjęto decyzję o przebudowie dachu i zlecono projekt. Po jego wykonaniu, Gmina ogłosiła przetarg, który za drugim podejściem został rozstrzygnięty.

Realizacja zadania rozpoczęła się z początkiem października ubiegłego roku. Solidny wykonawca wykorzystywał każdy pogodny dzień do prowadzenia prac remontowych. Należy podkreślić fakt, że przerwa w prowadzeniu zajęć wychowania fizycznego w okresie od października do grudnia trwała tylko kilka godzin, w czasie których duży dźwig transportował elementy więźby dachowej na szczyt sali.

Nowy dach na sali gimnastycznej SP w Borku Starym

Prace zakończyły się 21.12.2017 r., kiedy nastąpił ich odbiór. Sala została przekazana do użytku, a poziom wykonania przebudowy dachu sprawił, że od tego dnia ani jedna kropla deszczu nie upadła na podłogę sali gimnastycznej.

W imieniu całej społeczności szkolnej serdecznie dziękuję **Burmistrzowi Januszowi Skotnickiemu** oraz **Radnym Rady Miejskiej** za zapewnienie środków finansowych na remont dachu na sali gimnastycznej.

tekst i zdj.: **Lucjan Osiadły**

Świąteczne warsztaty z rodzicami

W oczekiwaniu na święta Bożego Narodzenia przedszkolaki wraz ze swoimi rodzicami uczestniczyły w przedświątecznych warsztatach plastycznych. Po przywitaniu zaproszonych gości wszyscy chętnie zabrali się do pracy.

W rodzinnej atmosferze, przy akompaniamencie kołęd maluchy ozdabiały pierniczki oraz małe choineczki z szyszek. Rodzice z zapałem wykonywali piękne stroiki, wykazując przy tym wiele pomysłowości i kreatywności.

Serdecznie dziękujemy wszystkim za przybycie i wspólną zabawę.

tekst: **Joanna Krztoń**

Sukcesy naszych uczniów

► W 18. Wojewódzkim Konkursie Plastycznym: „Świąteczna Kartka Bożonarodzeniowa” **Natalia Błońska** z „**zerówki**” otrzymała Nagrodę Specjalną Redaktora Naczelnego Gazety Codziennej „**Nowiny**”. Odebrała ją osobiście 12.12.2017 r. Natalia wykonała kartkę świąteczną pod kierunkiem wychowawcy **Elżbiety Koniewicz**.

► W ogólnopolskim konkursie pod hasłem „**Mój las**” (organizatorzy: Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa w Warszawie oraz Liga Ochrony Przyrody) **Jakub Zawila** (kl. 7) **zajął 3.** miejsce na szczeblu okręgu podkarpackiego. Kuba wykonał pracę opisową, wzbogaconą o ilustracje i fotografie na temat: „**Runo leśne i jego mieszkańcy**”.

► W ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. „**Anioły - Muśnięcie Skrzydeł**” (organizator 16. edycji konkursu: Wałbrzyski Ośrodek Kultury) praca **Mai Szpali** w kategorii rzeźba zajęła **1. miejsce**. Nagrodzone dzieła można było wylicytować podczas finału WOŚP w Wałbrzychu.

► W 9. edycji Międzyszkolnego Konkursu Plastycznego pt. „**Bombka Bożonarodzeniowa**” (organizator: świetlica przy SP Nr 28 w Rzeszowie) naszą szkołę reprezentowało czworo uczniów: **Malwina Filip** (kl. 2), **Maja Trzyna** (3a), **Karolina Pluta** i **Maja Szpala** (obie kl. 3b). Wyniki konkursu ogłoszono 18.12.2017 r. w siedzibie organizatora. Finał połączono ze świątecznym występem artystycznym dzieci oraz uroczystym wręczeniem nagród. Ten zaszczyt przypadł uczennicy **Malwinie Filip**.

► W 18. finale Wojewódzkiego Przeglądu Twórczości Plastycznej „**Kołędnicy-Wędrownicy 2017**”, który odbył się w Gminnym Ośrodku Kultury i Bibliotece w Krasnem, uczennica kl. 3b **Karolina Pluta** z klasy 3b, otrzymała **wyróżnienie** w swojej kategorii wiekowej.

► W konkursie plastycznym na strój taneczny zorganizowanym przez sklep taneczny „**Spin**” **Ewy Galińskiej** z Krakowa, w kategorii 8-12 lat **4. miejsce** otrzymała **Karolina Pluta** (kl. 3b). Dodatkowo Jury Konkursu postanowiło przyznać 25 **wyróżnień** i z naszej świetlicy otrzymały je: **Maja Szpala** (kl. 3b), **Laura Jarosz** (3a) oraz **Viktoria Szpala** (3a). W konkursie udział wziął również uczeń **Jakub Wilk** (3a).

teksty: **M. Kopeć, A. Patrzyk, L. Osiadły, M. Kawa-Szpala**

Jubileusz szkolnych mediów

Dzień 20.12.2017 r. był wyjątkowy dla naszej szkoły ze względu na obchodzony **podwójny jubileusz mediów**, czyli ukazanie się **1000. artykułu na stronie internetowej szkoły oraz 10. rocznica powstania gazetki szkolnej „Matematyczny punkt widzenia”, a później „Wokół Nas”**.

Uroczystość uświetnili **absolwenci naszej szkoły** (obecnie gimnazjaliści, licealiści i studenci), którzy byli redaktorami kolejnych numerów gazetki w ciągu całego dziesięciolecia. Na spotkaniu był obecny również burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, który w swoim wystąpieniu podkreślił rolę szkoły w rozwijaniu uzdolnień uczniów. Gości przywitały dzieci z Punktu Przedszkolnego, które zaprezentowały taniec pt. „Czekolada”. Uczniowie klasy piątej, wcielając się w postaci **Maryli Rodowicz (Karolina Szura)** i **Zenka Martyniuka** (Damien Karwat), wykonali piosenkę „Przez Twe oczy zielone”. Towarzyszący im taneczny duet zaprezentował układ z własną choreografią. Z pracą dziennikarską świetnie poradziły sobie dzieci z Oazy Dzieci Bożych, które wykonały skecz „Wywiad z nauczycielem”. W nostalgiczny nastrój wprowadziła widzów piosenka pt. „Już 10 lat minęło” w wykonaniu siódmoklasistek: **Magdaleny Pluty** i **Natalii Szury**. Występ naszego chóru szkolnego sprawił, że spotkanie miało jeszcze bardziej uroczysty charakter. Największy aplauz otrzymał kabaret „Przyjaciele”, który w debiutanckim występie pokazał w krzywym zwierciadle pracę w redakcji. Całą imprezę profesjonalnie prowadzili **Natalia i Dawid** (uczniowie kl. 7).

Prowadzący uroczystość narratorzy przedstawili w skrócie historię szkolnych pisemek. Wszystko zaczęło się od tytułu **„Nasza Szkoła w Borku Starym”**, który zadebiutował w listopadzie 1993 r. Pierwszy numer tworzony był w prostym polskim edytorze tekstów TAG i był w całości składany i drukowany w szkole na drukarce igłowej. Jego następcą był tytuł **„Nudy z budy”**, wydawany w roku 1996. Systematyczne wydawanie uczniowskiej gazety rozpoczęliśmy w roku 2007, kiedy ukazał się pierwszy numer miesięcznika **„Matematyczny Punkt Widzenia”**, w większości związany z tematyką

W ciągu 10 lat w redakcji szkolnej gazety pracowali uczniowie:

Joanna Cyzio, Agnieszka Trzyzna, Dominika Filip, Sylwia Fuglewicz, Karolina Grządziel, Anna Pluta, Monika Fuglewicz, Karolina Zagórska, Karol Wróbel, Natalia Mikrut, Paulina Krużel, Andżelika Berestko, Milena Berestko, Michał Krzanowski, Izabela Wierczak, Karol Makara, Klaudia Szczypek, Klaudia Szura, Jakub Pluta, Klaudia Gładysz, Aleksandra Kawalec, Aleksandra Opiola, Malwina Kotarba, Aleksandra Ossolińska, Magdalena Lasota, Andżelika Filip, Natalia Szura i Magdalena Tereskiewicz.

królowej nauk – matematyki. Atrakcyjny wygląd, kolorowe zdjęcia i precyzyjny druk na drukarce laserowej były charakterystyczną cechą gazety **„Wokół Nas”**, która od roku 2010 zastąpiła wszystkie dotychczasowe tytuły. Tym razem tematyka dotyczyła wszystkich ważnych wydarzeń z życia szkoły. Ciekawostką jest fakt, że od października 2014 r. pismo to jest tworzone w ramach ogólnopolskiego projektu „Junior Media” – składanie odbywa się na stronie internetowej organizatora, a druk wykonuje się w szkole. Szczególne podziękowania kierujemy do **Jadwigi Sitek**, która przez 10 lat sprawowała funkcję opiekuna i redaktora naczelnego gazety.

Podczas grudniowego spotkania odbyło się też podsumowanie konkursów na nowe logo szkolnej gazety oraz okładkę jubileuszowego wydania miesięcznika. Konkurs na logo wygrała **Anna Pietryka** (kl. 5), a na okładkę specjalnego wydania numeru zespół w składzie: **Zuzanna Krużel, Emilia Pisz i Franciszek Pociask**.

W imieniu dyrekcji szkoły i organizatorów serdecznie dziękujemy przybyłym gościom, a w szczególności Absolwentom, których jakże miło było powitać po latach w murach naszej szkoły.

tekst: **Anna Filip**

„Kto czyta książki, żyje podwójnie”

To, że czytanie uczy myślenia, pobudza wyobraźnię, wyrabia umiejętność poprawnego wypowiedzania się, jest niepodważalne, a rolą nas - dorosłych - powinno być zaaszczepienie u dzieci i młodzieży miłości do książek. Mając na uwadze jak najlepszy rozwój podopiecznych w naszej szkole, podjęłam się działań promujących czytelnictwo wśród uczniów.

Na początku roku szkolnego zachęcałam dzieci do czytania książek czy artykułów o tematyce zgodnej z ich zainteresowaniami. Każde piętnaście minut poświęcone na czytanie jest nagradzane cegiełką, z których uczniowie budują piramidę. Żeby zbudować całą piramidę, trzeba zdobyć 55 takich cegiełek, czyli poświęcić na czytanie ponad 13 godzin. Pod koniec grudnia w klasie większość uczniów miało już po jednej piramidzie, a niektórzy nawet po kilka. Ponadto uczniowie prowadzą zeszyty czytelnicze, w których wpisują streszczenie przeczytanych treści i wykonują do nich rysunek.

W listopadzie ubiegłego roku w naszej szkole zorganizowano szkolny konkurs plastyczny, który polegał na wykonaniu plakatu promującego czytelnictwo. Wręcze-

Plakaty promujące czytelnictwo

nie nagród i dyplomów odbyło się podczas świątecznego apelu. Wyróżnienia w **„zerówce”** otrzymali: **Blanca Patryk, Amelia Leja i Mateusz Maćkiewicz**.

W kategorii klas 1-3 pierwsze miejsce zajęła **Maja Szpala** (kl. 3b), drugie: **Amelia Kowaliło** (kl. 1) i **Anna Bator** (kl.3b), trzecie: **Karolina Pluta** (kl.3b) i **Tymoteusz Gałek** (kl. 1) oraz wyróżnienie: **Laura Jarosz** (kl. 3a). W kategorii klas 4 - 7 równorzędne nagrody otrzymali: **Maja Chruszcz** (kl. 5), **Julita Drabicka** (kl. 6), **Karolina Szura** (kl. 5), **Emilia Pisz** (kl. 4) i **Jakub Rycko** (kl. 5).

tekst: **Magdalena Kawa-Szpala**

Ryż - wartościowe zboże

Ryż jest obecnie podstawą wyżywienia około 1/3 ludności świata. Największe jego uprawy znajdują się w Azji (Chiny i Indie) i tam jest też spożywany w największych ilościach. Wysiewa się go na terenach zalewowych, w deltach rzek i na nadbrzeżnych równinach. Rośliny na polu zanurzone są w wodzie do głębokości około 10 centymetrów.

Ryż jedzą wszyscy, zarówno dorośli, jak i dzieci. Trafia on na talerze osób na diecie i tych, którzy się nie odchudzają. Mogą go spożywać zarówno zdrowi, jak i np. chorzy na celiakię czy choroby układu pokarmowego. Ryż ceniony jest w kuchni chińskiej, japońskiej czy śródziemnomorskiej. **Jest źródłem węglowodanów, błonnika, białka** (niepełnowartościowego), **tłuszczów wielonienasyconych**. Odmiany nieoczyszczone ryżu są dobrym źródłem magnezu, fosforu, żelaza, cynku, manganu, miedzi i selenu oraz witamin: B₁, B₂, PP, B₅, B₆, kwasu foliowego. Jest najłatwiej przyswajalnym przez nasz organizm zbożem. Korzystnie wpływa na trawienie, ma właściwości przeciwbiegunkowe, reguluje poziom cukru we krwi, obniża poziom cholesterolu i jest dobroczynny dla serca. Ryż może być także pomocny przy leczeniu łuszczycy. Produkt ten polecany jest sportowcom, którzy z powodu wzmożonego wysiłku muszą przyjmować produkty bogate w węglowodany. Warto pamiętać, że w ryżu **nie ma glutenu**, dlatego mogą go jeść osoby nietolerujące tego białka. Zaleca się go też osobom na diecie lekkostrawnej i dbającym o linię. Wolno trawiony ryż dostarcza energii na długi czas i redukuje uczucie głodu, jednak pod warunkiem, że ugotuje się go na półtwardo, bo rozgotowany ma mniej składników i wysoki indeks glikemiczny.

Ryż jest doskonałym produktem do przygotowania smacznych i wartościowych posiłków. Jednak do przygotowania dań z ryżu potrzebna jest wiedza dotycząca tego, jakich gatunków używać w swojej kuchni dla najlepszego efektu serwowanych potraw.

Odmiany ryżu według kolorystyki:

Ryż biały to najpopularniejsza, ale i najmniej wartościowa odmiana ryżu. Ryż biały zawdzięcza swój wygląd, smak oraz czas gotowania produkcyjnym procesom, podczas których usuwa się z powierzchni ryżu wierzchnie warstwy. Dzięki temu biały ryż jest delikatny w smaku i szybko się gotuje (10-20 minut). Niestety, to właśnie w owych warstwach znajduje się to, co w ryżu najcenniejsze, a więc witaminy, składniki mineralne oraz błonnik. Ryż biały nadaje się zarówno do deserów, kleików, jak i dań obiadowych.

Ryż brązowy pozbawiony jest jedynie niejadalnej łuski. Jest on produktem zdecydowanie bardziej wartościowym niż ryż biały. Ma również niższy indeks glikemiczny (dzięki wyższej zawartości błonnika). Ryż brązowy gotuje się dłużej niż ryż biały - potrzeba do tego około 30-35 minut. Ma on mocniejszy od ryżu białego smak i aromat. Wykorzystuje się go jako dodatek do dań obiadowych, potraw kuchni orientalnej i do farszów. Nadaje niepowtarzalny charakter również deserom. Jeśli chcemy przygotować w domu własne mleko ryżowe czy ryżową mąkę, warto wykorzystać do tego właśnie ryż brązowy.

Ryż parboiled jest poddawany działaniu pary wodnej pod wysokim ciśnieniem, dzięki czemu część składników odżywczych z łuski przechodzi w głąb ziarna.

Jest to ryż pośredni między ryżem białym i brązowym. Ma delikatny smak i gotuje się dość szybko (ok. 15 minut). Nie klei się

po ugotowaniu i jest sypekki oraz puszysty. Ryż parboiled pasować będzie np. do sałatek czy jako zamiennik produktów skrobiowych w daniach obiadowych, ale nie nadaje się np. do formowania.

Ryż basmati jest niezwykle aromatyczny. Po ugotowaniu jego ziarna są sypekki, sprawiają wrażenie puszystych. Na talerzu prezentują się niezwykle estetycznie, gdyż mają śnieżnobiały kolor. Ryż basmati idealnie komponuje się z rybami, owocami morza i drobiem.

Ryż arborio to typowo włoska odmiana ryżu, jest krótkoziarnisty, ma słodkawy posmak. Po ugotowaniu jest kleisty, więc idealnie nadaje się do kleików, dań deserowych i tradycyjnego risotto.

Ryż jaśminowy ma delikatny, lekko kwiatowy aromat. Wykorzystuje się go do przygotowywania deserów. Doskonale komponuje się np. z egzotycznymi owocami czy mleczkiem kokosowym.

Ryż czarny to prawdziwa odżywcza „bomba”. Zawiera wiele przeciwutleniaczy oraz witaminę E. W trakcie gotowania przybiera **fioletowy kolor**. Ryż ten wykorzystuje się najczęściej do dań z dziczyzny, drobiu i ryb. Gotujemy go około 35-40 minut. Charakteryzuje go lekko orzechowy aromat.

Ryż czerwony ma słodkawy smak i lekko orzechowy aromat. Jego kolor jest związany z obecnością naturalnego, czerwonego pigmentu w łusce. Czas jego gotowania to ok. 35-40 minut. Najczęściej wykorzystuje się go do sałatek oraz dań z drobiu i warzyw.

Ryż amerykański to odmiana długoziarnista. Ma lekko słodki smak i śnieżnobiałe ziarna. Idealnie nadaje się do deserów.

Ryż dziki (wciąż niezbyt popularny w naszym kraju) to nasiona trawy wodnej znad brzegów Missisipi. Zawiera znaczne ilości minerałów i witamin, a także bardzo dużo przeciwutleniaczy. Charakteryzuje się ciemnym kolorem ziaren, intensywnym smakiem i aromatem. Wykorzystuje się go głównie do dań orientalnych czy egzotycznych oraz jako składnik sałatek.

Pamiętajmy: nie gotujmy ryżu w torebkach!

Warto zrezygnować z ryżu w torebkach do gotowania, gdyż do ich produkcji wykorzystywany jest Bisfenol A (BPA), który pod wpływem wysokiej temperatury przenika do gotowanego ryżu. Związek ten przypomina ludzki hormon - estrogen, przez co organizm go gromadzi, a nie usuwa. Bisfenol A jest bardzo niekorzystny dla zdrowia. Prowadzi do otyłości, problemów z tarczycą, obniża poziom testosteronu u mężczyzn, może również powodować raka piersi oraz prostaty. Bisfenolu A powinny unikać kobiety w ciąży oraz dzieci, u których może powodować nadpobudliwość.

Tekst źródłowy:
<https://kuchnia.wp.pl/>, <http://www.poradnikzdrowie.pl>.

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo
nauczyciel w SP
w Tyczynie, pasjo-
natka ekologii
i zdrowej żywności

Alfabet Ananasów: Kłamczuch

Znacie Państwo bajkę o Pinokiu? Pewien stary cieśla o imieniu Dżepetto wystrugał z drewna pajacyka. Nie był to jednak zwykły kawałek drewna ani zwykły pajacyk, tylko niezwykle urwis imieniem Pinokio. Pinokio kłamał na każdym kroku, a z każdym kolejnym kłamstwem jego nos robił się coraz dłuższy i dłuższy.

Czasami mam wrażenie, że my dorośli, karcimy dzieci za najmniejszy przejaw oszukiwania, a **sami jesteśmy niezwykle tolerancyjni wobec własnych grzeszków w temacie kłamstwa**. Bez skrupułów zmyślamy, zatajamy pewne informacje, mijamy się z prawdą, stosujemy półprawdę, a wszystko w tzw. szczytnych celach. Ale jeśli dziecko kłamie, od razu staje się podejrzane i spodziewamy się po nim problemów wychowawczych. A tymczasem czy nam się to podoba, czy nie, **główną przyczyną kłamstw dzieci jesteśmy my sami**. Tak więc za każdym razem, kiedy przyłapiecie swoją pociechę na mijaniu się z prawdą, najpierw zastanówcie się, dlaczego to zrobiła? Kłamstwo to zwykle sposób manifestowania jakiejś potrzeby dziecka, ale często powtarzające się może być również wyraźnym sygnałem jego problemów. Postaraj się to zrozumieć, zanim ukarzesz małego Pinokia.

Istnieje kilka powodów, które popychają nasze dzieci do kłamstwa:

- **Próba dowartościowania się.** Dziecko mające trudności z radzeniem sobie z rzeczywistością, zaczyna tworzyć swój własny świat - świat wyobraźni, w którym często się skrywa. Z czasem w jego rzeczywistości zamazuje się granica pomiędzy światem realnym a wymyślnym. My staramy się zmusić dziecko do powiedzenia prawdy, ale dla niego prawdą jest wymyślony świat.
- **Ucieczka od trudnej sytuacji** - np. kiedy jeden

z rodziców pije lub rodzice są po rozwodzie, dziecko ze wstydu, a także chcąc bronić dobrego imienia rodziny, zmyśla nieprawdziwe historie na jej temat.

- **Chęć skupienia na sobie uwagi dorosłych.** Zdarza się tak często, kiedy w rodzinie pojawia się małe dziecko i uwaga wszystkich skupiona jest na maleństwie.

- **Próba uniknięcia kary.** To jeden z najczęstszych powodów kłamstwa. Mały winowajca wie, że zrobił coś zabronionego, więc kaja się, płacze, zaklina, że to nie on. Słowem, robi takie przedstawienie, że w pewnym momencie sam zaczyna wierzyć we własną niewinność.

- **Chęć zaimponowania kolegom.**

- **Kiedy dorośli kłamią, czyli np. nie dotrzymują obietnic, a tymczasem dziecko przywiązuje ogromną wagę do składanych mu przysięg;** rodzice kłamią swoim znajomym, a dzieci są tego świadkami (np. wykręcając się od spotkania chorobą, choć tak naprawdę nic im nie dolega); sami namawiają dziecko do kłamstwa.

- **Niechęć do sprawiania przykrości innym.**

Myślę, że pewnych kłamstewek naszych dzieci nie da się uniknąć, więc zastanówmy się, **jak na nie reagować?**

- **Nie dramatyzuj.** Kłamstwo zdarza się każdemu, wam też. Porozmawiajcie z dzieckiem, starajcie się dowiedzieć, dlaczego nie powiedziało prawdy, ale nie wymagajcie, żeby złożyło przysięgę, że już zawsze będzie mówiło prawdę, bo to niemożliwe.

- **Nie opowiadaj** tego znajomym i rodzinie - dziecko zyska etykietkę kłamczucha, której trudno będzie mu się pozbyć.

- **Unikaj kar.** Kłamstwo jest często sposobem na uniknięcie kary. Dziecko może zacząć kojarzyć fakt przyznania się do winy z karą i dojdzie do wniosku, że szczerść nie płaci.
- **Nigdy nie stosuj szantażu.**

Rubrykę redaguje:
Beata
Byczyńska-Gruca
- pedagog
w SP w Tyczynie

Uwaga konkurs!

Z okazji jubileuszu 650-lecia Tyczyńska zapraszamy dzieci z przedszkoli do wzięcia udziału w konkursie plastycznym na najpiękniejszą laurkę dla naszego miasta.

Prace (format A4, technika dowolna) można składać do 30 lutego 2018 r. w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Tyczynie.

Więcej informacji pod nr. tel. (17) 22-19-410 w godz. pracy biblioteki.

650 lat Tyczyńska (1368-2018)

Serdecznie zapraszamy na lutowy cykl zajęć dla dzieci z grup przedszkolnych i klas 0-3

pt. „Tyczyńska w historii i legendzie”

Więcej informacji i zapisy grup zorganizowanych pod nr. tel. (17) 22-19-410

Organizatorzy: Biblioteka w Tyczynie, SP w Tyczynie, Przedszkole Sióstr Dominikanek

650 lat Tyczyńska (1368-2018)

KĄCIK MEDYCZNY

Zdążyć przed rakiem prostaty

Prostata (gruczoł krokowy lub stercz) to narząd należący do męskiego układu moczowo-płciowego. Składa się z dwóch płatów połączonych wąziwą. Prostata położona jest poniżej pęcherza moczowego, a jej tylna część przylega bezpośrednio do odbytnicy. Stercz ma około 3-3,5 cm szerokości i może ważyć około 15-20 g, zależnie od budowy mężczyzny. Mniej więcej w wieku 30 lat narząd osiąga wielkość dojrzalą – typową dla dorosłego mężczyzny. Gruczoł krokowy mężczyzny w wieku od 30. do 50. roku życia nie zmienia zwykle swojej wielkości. Po 50. roku życia dochodzi zazwyczaj do jego powiększenia, co może być wynikiem procesów starzenia lub zmian w równowadze hormonalnej.

Wyróżniamy **trzy grupy chorób stercza**: zapalenie ostre lub przewlekłe, łagodny rozrost gruczołu krokowego i rak stercza. Objawy łagodnego rozrostu stercza częściej rozpoznaje się u mężczyzn: spożywających dużą ilość mięsa, tłuszczu i małą ilość warzyw oraz nadmierne ilości mleka, stosujących używki powodujące obrzęk gruczołu krokowego, w tym alkohol (zwłaszcza wysokoprocentowy), używających nadmierną ilość ostrych przypraw i prowadzących stresujący tryb życia. **Najczęstsze pierwsze problemy i objawy chorobowe to**: potrzeba częstego korzystania z toalety, wydłużony czas oddawania moczu, parcie na mocz typu naglącego, kłopoty z oddawaniem moczu, słaby lub przerywany strumień moczu, wrażenie napełnienia pęcherza, także po oddaniu moczu, całkowite zatrzymanie moczu.

Główne czynniki ryzyka wystąpienia nowotworu prostaty to wiek i dziedziczenie, a ponadto: otyłość, siedzący tryb życia, wstrzemięźliwość płciowa, stany zapalne dróg moczowych. Istnieje zależność między współczynnikiem zapadalności a wiekiem pacjentów. Z kolei za istotnym znaczeniem dziedziczenia przemawia większe ryzyko wystąpienia raka gruczołu krokowego u krewnych pierwszego stopnia (ojca lub brata) mężczyzn cierpiących na ten nowotwór.

Podstawowe badania, które należy wykonać jeśli mamy podejrzenie w kierunku raka stercza, to **badanie per rectum** i oznaczenie **poziomu PSA** we krwi. Badanie per rectum powinno być podstawowym elementem badania urologicznego mężczyzn, zwłaszcza po 50. roku życia. Mężczyźni powinni się poddawać mu raz w roku. PSA uznaje się za **marker nowotworowy** charakterystyczny dla raka gruczołu krokowego, jednak nie tylko dla nowotworu tego narządu. Zdarza się bowiem, że **rak stercza zostaje wykryty u mężczyzn, którzy mają niski lub prawidłowy poziom PSA** lub odwrotnie: osoby z podwyższonym poziomem PSA nie są chore na ten nowotwór. Do wzrostu stężenia PSA w surowicy może bowiem dojść nie tylko w następstwie nowotworu, ale także w wyniku zapalenia stercza czy jego łagodnego rozrostu. Jednak znaczne zwiększenie stężenia PSA jest czynnikiem bardzo mocno przemawiającym za istnieniem choroby nowotworowej. Dzięki badaniu PSA możliwe jest także wykrycie choroby w jej bezobjawowej fazie i podjęcie wczesnego - najlepiej rokującego - leczenia raka, zanim pojawią się przerzuty. Większość nowotworów wykrytych dzięki testom PSA jest wyleczalna. **Badania poziomu PSA zaleca się już od 40. roku życia**, zwłaszcza u mężczyzn, u których w rodzinie występował ten nowotwór. Poziom PSA należy rozpatrywać indywidualnie, biorąc pod uwagę wiek i uwarunkowania genetyczne mężczyzny. Dlatego po wykonaniu badania należy udać się do urologa, który oceni wynik i ewentualnie zleci dalsze postępowanie diagnostyczne.

Podczas akcji profilaktycznej „Jesień na zdrowie” w Tyczynie można było uzyskać talony na bezpłatne wykonanie badania PSA. Mężczyźni, którzy nie skorzystali z tej możliwości, mogą w każdym czasie wykonać takie badanie prywatnie w przychodni i z jego wynikiem udać się do lekarza pierwszego kontaktu w celu oceny. Badanie polega na pobraniu krwi i diagnostyce laboratoryjnej.

Rubrykę redaguje:

Anita Drajek

- pielęgniarka POZ,
specjalista pielęgniarstwa opieki paliatywnej

**Centrum Dziedzictwa Kulturowego
i Informacji Turystycznej w Tyczynie ogłasza**

**nabór na zajęcia wokalne
z DANIELEM LIPCEN**

*Chcesz nauczyć się śpiewu,
poznać tajniki poprawnego wydobywania głosu?
Bezpłatne zajęcia wokalne „ŚPIEWAM BO LUBIĘ”
są właśnie dla Ciebie!!!*

**Zacznij naukę śpiewu na poważnie i realizuj swoje wokalne
marzenia pod okiem profesjonalnego trenera wokalnego**

Spotkanie organizacyjne:

22.02.2018 (czwartek) godz. 17:00

CDKIIT, ul. Grunwaldzka 29, 36-020 Tyczyn

Zapisy pod nr. tel. (17) 23-02-327

**Zapraszamy na
BEZPŁATNY
KURS KOMPUTEROWY**
**„Kompetencje cyfrowe
kluczem do sukcesu”**

W programie kursu znajdują się m.in.:

- > obsługa komputera
- > pakiet MS Office: tworzenie tekstów, arkuszy kalkulacyjnych, prezentacji itp.
- > Internet: wyszukiwanie informacji, zakupy przez Internet, przydatne strony, IT Security.

Dla kogo:

- > osób, które ukończyły 25 lat i mają maks. wykształcenie średnie,
- > osób po 50. roku życia (zarówno z wykształceniem wyższym, jak i podstawowym),
- > osób pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Szkolenie kończy się egzaminem, po zaliczeniu którego uczestnik otrzymuje certyfikat umiejętności komputerowych ECDL DIGCOMP.

Rekrutacja pod nr. tel. (17) 23-02-327.

Szkolenie odbędzie się, gdy zgłosi się minimum 10 osób.

Termin zgłoszeń: do 31.01.2018 r.

Kurs dla jednej grupy trwa 102 godz. dydaktyczne. Jednorazowe zajęcia trwają ok. 3 godz. i odbywają się w systemie 2-3 razy w tygodniu (możliwość większej częstotliwości na prośbę uczestników), w godzinach dostosowanych do uczęszczających.

**Miejsce kursu: Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji
Turystycznej w Tyczynie. Ul. Grunwaldzka 29, 36-020 Tyczyn**

Organizator: Centrum Szkoleniowo-Terapeutyczne SELF, www.cst-self.pl

**Biuro: Rzeszów, ul. Chodkiewicza 7/9, tel. 604-655-687,
mail: biuro.self@gmail.com**

Koszty sądowe – kto może być zwolniony?

Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości lub części. Zwolnienie z całości kosztów sądowych oznacza, iż strona zwolniona nie musi uiszczać opłat sądowych i nie musi ponosić wydatków, które obciążają tymczasowo Skarb Państwa.

Częściowe zwolnienie od kosztów sądowych natomiast może polegać na zwolnieniu od poniesienia ułamkowej lub procentowej części opłaty lub zwolnienia co do ściśle określonej kwoty albo niektórych opłat lub wydatków. Może też polegać na przyznaniu zwolnienia co do pewnej części roszczenia lub co do niektórych roszczeń dochodzonych łącznie. Inaczej mówiąc: częściowe zwolnienie z kosztów sądowych może być określone w różny sposób poprzez wskazanie procentu zwolnienia konkretnej kwoty czy co do danej części roszczenia. Zatem strona, która została częściowo zwolniona od kosztów sądowych, powinna uiścić opłaty oraz ponieść wydatki w takiej wysokości, jaka nie jest objęta zwolnieniem przyznawanym przez sąd. Na przykład w przypadku zwolnienia danej osoby z połowy opłaty od pozwu o rozwód, powód powinien zapłacić tytułem opłaty sądowej 300 zł (całość opłaty wynosi 600 zł). Natomiast w przypadku **zwolnienia od kosztów sądowych w całości**, strona (w tym przypadku powód) nie ma obowiązku uiszczania takiej opłaty od pozwu oraz opłat postępowania. Na marginesie wskazać należy, iż **zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi**. Tym samym strona zwolniona od kosztów procesu nie jest automatycznie zwolniona od obowiązku zwrotu kosztów procesu stronie wygrywającej. Pamiętać jednak należy, iż nie oznacza to, że zawsze będzie obowiązana zwrócić koszty, zależy to od decyzji sądu. W wypadkach bowiem szczególnie uzasadnionych

sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo zadecydować o nieobciążeniu jej w ogóle kosztami.

Kto może być zwolniony od kosztów sądowych? Przepisy wskazują, iż od kosztów sądowych może być zwolniony **każdy, kto nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych** bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Oznacza to, iż każda osoba znajdującą się w trudnej sytuacji finansowej może być zwolniona z kosztów sądowych czy to w całości, czy to w części. Podkreślić należy, iż złożenie wniosku o zwolnienie z kosztów sądowych nie musi oznaczać, iż do takiego zwolnienia dojdzie. Sąd może uznać, iż wnioskodawca jest w stanie, bez uszczerbku na majątku, ponieść koszty sądowe i nie zwolnić strony od kosztów sądowych.

Co należy zrobić, aby uzyskać zwolnienie od kosztów sądowych? Aby zostać zwolnionym z kosztów, trzeba złożyć wniosek o przyznanie zwolnienia na piśmie bądź ustnie do protokołu w Sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Do wniosku można dołączyć dokumenty potwierdzające stan majątkowy, np. zaświadczenie z Urzędu Pracy o tym, iż jest się osobą bezrobotną. Powinno się również dołączyć wypełnione i podpisane oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym. Trzeba również uzasadnić w przedmiotowym wniosku (lub wyjaśnić ustnie do protokołu), dlaczego Sąd powinien dokonać zwolnienia od kosztów sądowych w części lub w całości.

Materiał źródłowy:

- ustawa z dnia 23.04.1963 r. Kodeks cywilny (Dz.U. 2017, poz. 459),
- ustawa z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 z późn. zm.).

Rubrykę
redaguje:

Artur Maziarz

- radca prawny

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

Czas akcji: pierwsza połowa lat 40., miejsce: getto żydowskie. Osoby dramatu: matki, ojcowie, dziadkowie, dzieci i... Polka zabierająca dzieci. W domach dantejskie sceny: płacz zabieranych dzieci, szloch matek, ojców, dziadków. Co to za kobieta, która odbiera dzieci? **Irena Sendlerowa**. Co to za rodzice, którzy dobrowolnie oddają swoje pociechy obcej osobie? Rodzice, którzy tą desperacką decyzją umożliwiają dzieciom ocalenie życia.

Żeby zrozumieć fenomen Ireny Sendlerowej, trzeba znać historię II wojny światowej. I wiedzieć, że holocaust dotyczył również dzieci żydowskich. Była jednak pewna kobieta, która przechrztyła hitlerowców i wraz ze współpracownikami uratowała dwa i pół tysiąca dzieci przed zagładą. To Irena Sendlerowa, która przez 20 lat nikomu nie opowiadała, co robiła podczas wojny, dopiero w latach 60. napisała wspomnienie pt. „Jak ratowałam dzieci z getta warszawskiego”.

Dziesięć lat od pierwszego wydania książki o Irenie Sendlerowej ukazała się nowa edycja biografii bohaterki - „**Prawdziwa historia Ireny Sendlerowej**”. **Anna Mieszkowska** – autorka wydawnictwa – rozbudowała, poprawiła i uzupełniła książkę o Sendlerowej, wzbogacając biografię zdjęciami i publikowanymi po raz pierwszy dokumentami.

Julie Lawson Timmer jest autorką debiutanckiej powieści pt. „**Ostatnie pięć dni**”. Bohaterami tej powieści są **Mara** – adopcyjna mama, chora na płasawicę Huntingtona – która za pięć dni chce odebrać sobie życie, i **Scott** – nauczyciel, który wraz z żoną **Laurie** spodziewa się dziecka i sprawuje opieką zastępczą nad ośmioletnim **Curtisem**. Za pięć dni **Curtis** ma wrócić do biologicznej matki, która odsiaduje wyrok w więzieniu.

Mara jest przygotowana, wie kiedy, jak i gdzie odbierze sobie życie. Te kilka dni, które jej zostały, wykorzystuje na rozmyślanie o swoim życiu. Przypomina sobie najszczęśliwsze chwile. Trochę jej żal, że nie będzie widziała dorastającej córki, starzejącego się męża. Czy mimo misternego planu odważy się na odebranie sobie życia?

Scott po godzinach pracy jako nauczyciel jest trenerem koszykówki. Właśnie na jednym z treningów poznał starszego brata Curtisa - **Bray'a**. Kiedy matka Bray'a i Curtisa zostaje skazana na rok więzienia, Scott wraz z żoną decydują się zostać na ten czas prawnymi opiekunami Curtisa, by Bray nie musiał przerywać nauki z powodu opieki nad młodszym bratem. Jednak rozstanie z chłopcem okaże się bardzo trudnym emocjonalnie zadaniem.

Poleca: **AJ**

Stypendium dla Natalii

Miło nam poinformować, że uczennica naszej szkoły **Natalia Szewczyk** (kl. 2a) otrzymała **Stypendium Prezesa Rady Ministrów**. Jest ono przyznawane uczniom szkoły maturalnej, którzy otrzymali promocję z wyróżnieniem i uzyskali najwyższą średnią ocen w szkole lub wykazują szczególne uzdolnienia w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki. Natalia odebrała dyplom stypendialny z rąk Wojewody Podkarpackiego **Ewy Leniart** 19.12.2017 r. w sali kolumnowej podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Natalia w roku szkolnym 2016/2017 uzyskała średnią ocen 5,11 i zachowanie wzorowe. Uczennica współtworzyła zespół reprezentujący ZS w Tyczynie, który został laureatem ogólnopolskiego konkursu „Policjanci w służbie historii” organizowanego przez Komendę Główną Policji i IPN. Nasz zespół znalazł się wśród 11 drużyn z całej Polski najwyżej ocenionych przez komisję konkursową.

Siatkarki LO mistrzyniami powiatu

13.12.2017 r. w hali sportowej w Błażowej odbyły się w ramach Licealiady zawody powiatowe w piłce siatkowej dziewcząt. Wystartowało 6 drużyn (ZS Tyczyn, LO Dynów, LO Kamień, ZSSZ Dynów, LO Błażowa i ZSTW Trzciana), które grały w 2 grupach. **Nasze uczennice były bezkonkurencyjne**. Wygrały wszystkie mecze 2:0 z bardzo dużą przewagą punktów. Tyczyńskie licealistki były świetnie przygotowane psychicznie i fizycznie do walki. Bardzo dobry odbiór, efektywne rozegranie, mocny atak i bezbłędna zagrywka – to były ich mocne strony. A na deser – wspólna gra zespołowa, która pozwoliła im zmiażdżyć przeciwniczki szybkim wynikiem.

W składzie zespołu znalazły się: **Alicja Małek** (kapiitan), **Aleksandra Hadam**, **Aleksandra Jarema**, **Patrycja Łuc**, **Klaudia Kondracka**, **Natalia Ferenc**, **Kamila Tabisz**, **Aleksandra Borkowska**.

tekst: **Sylvia Niemiec** - opiekun drużyny

INFORMACJE SPORTOWE

Mikołajkowy Turniej Ju-jitsu i Karate

W zawodach w Strzyżowie, które odbyły się 16.12.2017 r., wystartowało ponad **150 zawodników z 8 klubów Podkarpacia**: z Dębicy, Strzyżowa, Brzozowa, Wary, Rzeszowa, Tyczyna, Błażowej Dolnej i Wysokiej Strzyżowskiej. Turniej odbył się pod patronatem PFB i PZJJ. O medale walczone w konkurencjach: *ne-waza*, *fihting*, *duo-systemie*, *semi-contakt*, *kata* i *kata z bronią*. Nasi zawodnicy wywalczyli 22 złotych medali, 26 srebrnych i 12 brązowych w kategorii młodzik młodszy, młodzik i junior.

Oto nagrodzeni zawodnicy z Tyczyna: **Jakub Nicpoń** (1 złoty medal), **Patryk Ziaja** (1 srebrny), **Szymon Górka** (2 złote), **Wojciech Brzęk** (3 srebrne i 1 złoty),

Edukacja kulturalna

Uczniowie naszej szkoły chętnie biorą udział w zajęciach, spotkaniach i konkursach, które pogłębiają ich kontakt ze współczesną kulturą. Poniżej prezentujemy przegląd najważniejszych wydarzeń w ramach edukacji kulturalnej, w których młodzież z ZS w Tyczynie uczestniczyła w I semestrze obecnego roku szkolnego.

We wrześniu ubiegłego roku uczniowie wzięli udział w **Narodowym Czytaniu „Wesela” S. Wyspiańskiego** w MiGBP w Tyczynie oraz uczestniczyli w spotkaniu z dziennikarką **Angeliką Kuźniak** (w ramach DKK działającego przy Bibliotece w Tyczynie).

Na przełomie października i listopada młodzież wzięła udział w gminnym konkursie **„Drogi do Niepodległej”**, zorganizowanym przez SP w Tyczynie w ramach inauguracji obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Ponadto uczniowie z klas drugich uczestniczyli w koncercie fortepianowym w **Filharmonii Podkarpackiej** w Rzeszowie. Podczas drugiego wyjścia młodzież wzięła udział w próbie generalnej orkiestry filharmonii przed wyjazdem do Chin.

W listopadzie gościliśmy aktorów teatru **„Forma”**, którzy przedstawili spektakl pt. **„Ferdynand”**. Obejrzało go uczniów z klas pierwszej i drugiej. Maturzyści natomiast wzięli udział w projekcji filmów: **„Twój Vincent”** i **„Bracia Lumiere”** w kinie **„Zorza”** w Rzeszowie. Również w listopadzie w naszej szkole odbyła się 2. edycja **Konkursu Pięknego Czytania**. Uczniowie czytali przygotowane przez siebie fragmenty wybranych książek. Komisja Konkursowa przyznała pierwsze miejsce **Zuzannie Wójtowicz** (kl. 3a).

W grudniu uczennice z klas drugich wzięły udział w plastycznym **Konkursie Bożonarodzeniowym** na ozdoby świąteczne (organizator: LO w Dynowie), w którym wyróżniono **Patrycję Żurek** (kl. 2b). W tym samym miesiącu młodzież z naszej szkoły została zgłoszona do 25. edycji konkursu organizowanego przez III LO w Rzeszowie, znanego pod nazwą **Rzeszowskie Dni Kultury Szkolnej**. W konkursie tańca nowoczesnego – break dance – nasz uczeń **Norbert Kocój** (kl. 3b) za wykonanie solowe tańca pt. **„Midnight”** (z samodzielną opracowaną choreografią) zajął 3. miejsce.

tekst: **Małgorzata Budzisz**
- nauczyciel Zespołu Szkół w Tyczynie

Piotr Brzęk (1 złoty, 1 srebrny, 2 brązowe), **Maksymilian Sitek** (1 srebrny), **Szymon Leniart** (3 brązowe), **Urszula Capińska** (1 brązowy), **Hubert Paśko** (2 srebrne), **Aleksandra Sowa** (1 srebrny), **Karol Karpinski** (1 brązowy), **Krzysztof Ziaja** (1 srebrny).

tekst: **Wiesław Kisiel** - trener

**Numer 2 „Głosu Tyczyna”
ukaze się z datą 25 lutego 2018 r.**

Termin składania tekstów upływa: 12.02.2018 r.

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** oraz składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410 w godz. pracy biblioteki lub w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, w pok. 24, tel. (17) 23-04-924.

26. finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Tyczynie

14.01 br. w Tyczynie był dniem pięknym, kolorowym i radosnym, ponieważ po raz kolejny zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. W tym roku graliśmy „dla wyrównania szans w leczeniu noworodków”. Graliśmy z całych sił i uzbieraliśmy rekordową kwotę **37.786,22 zł!**

Finał rozpoczął się od 5. Orkiestrowego Turnieju w Siatkówkę w hali sportowej przy gimnazjum w Tyczynie, który wygrała drużyna **ICF Karting Iskra Rzeszów**, pozostawiając w tyle 11 innych zespołów. Następnie Finał przeniósł się do **Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie**, gdzie od godziny piętnastej na scenie występowały dzieciaki z kół tanecznych działających przy M-GOK oraz jego filiach. Młodzi wykonawcy zaprezentowali swoje umiejętności muzyczne, taneczne oraz wokalne. W tym samym czasie odbywały się licytacje, z których do puszek wolontariuszy trafiło ponad 1300 zł. Na scenie pojawili się też wokaliści i młodzi muzycy ze szkoły muzycznej **AVMusic** oraz **Dziecięco-Młodzieżowego Stowarzyszenia Śpiewaczego Sancta Musica**. Gdy swoje pokazy zakończyli już najmłodszy wykonawcy, można było podziwiać „Musical Mamma Mia!” w wykonaniu nieformalnej grupy **Strefa Kultury Młodzieżowej z Chmielnika**. Na koniec na scenie wystąpił kabaret „**Trzecia Strona Medalu**”, który umilił czas do kończącego imprezę światelka do nieba.

Nasz Finał nie odbyłby się, gdyby nie wielu wspólnych i zaangażowanych osób. W imieniu Sztabu WOSP w Tyczynie serdecznie dziękujemy: **burmistrzowi Januszowi Skotnickiemu, dyrektorom szkół, dyrekcji i pracownikom M-GOK w Tyczynie oraz Piotrowi Oczosiowi** za pomoc w organizacji Finału. Podziękowania kierujemy również do naszych sponsorów: **PGK EKOSTRUG, Z.U.H. Wod-Kan Kaczor Ryszard, Szkoła krzewów i drzewek ozdobnych Renata i Janusz Dziak, Salon Fryzjerski „Olivier”, Sklep Wielobranżowy „Karolinka”, Sklep Przemysłowy pana Wyżykowskiego**. Do zobaczenia za rok, bo Orkiestra gra do końca świata i o jeden dzień dłużej. Siema!

tekst: **Tomasz Chlebek**

Zapraszamy na kurs chemizacyjnyjny

Osoby zainteresowane kursem chemizacyjnym uprawniającym do wykonywania zabiegów ochrony roślin (nawet we własnym gospodarstwie), zapraszamy do kontaktu z Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale - **Biuro Doradcy w Tyczynie, ul. Św. Krzyża 14, tel. (17) 22-99-276 lub 723-977-463**.

Cena kursu: osoby nowe - 100 zł (2 dni), osoby kontynuujące: 75 zł (1 dzień).

Bank Spółdzielczy w Tyczynie

KREDYT BEZPIECZNY PARASOL

4%

- ✓ Oprocentowanie stałe!
- ✓ Bez poręczycieli!
- ✓ Posiadasz rachunek – obniżasz prowizję!

Bank bliski Tobie!

*Warunki dotyczą kredytu Bezpieczny Parasol dla kwoty 5.000,00 zł. RRSO na dzień 08.01.2018 r. dla reprezentatywnego przykładu wynosi 14,13% dla całkowitej kwoty kredytu 5.000,00 zł, spłacanej w 12 ratach miesięcznych równych – 426,00 zł. Stopa oprocentowania kredytu 4% w stosunku rocznym. Całkowita kwota do zapłaty wynosi 5348,77 zł w tym odsetki – 108,77 zł, prowizja przygotowawcza – 2%, prowizja za udzielenie kredytu 2% oraz ubezpieczenie Kredytobiorcy – 40,00 zł. Stopa oprocentowania oraz prowizja za udzielenie kredytu obowiązują dla Klientów indywidualnych, którzy posiadają lub założą rachunek oszczędnościowo - rozliczeniowy (przez który przeprowadzane są, lub będą stałe miesięczne wpływy z tytułu wynagrodzenia za pracę lub rentę czy emeryturę). Rachunek oszczędnościowo - rozliczeniowy musi być czynny przez co najmniej cały okres kredytowania. Przedstawione informacje mają jedynie charakter orientacyjny. Ostateczna wysokość wszystkich kosztów związanych umową jest uzależniona od warunków umowy oraz rodzaju i zakresu usług dodatkowych.

Zapraszamy do naszych placówek:

Centrala BS Tyczyn, ul. Mickiewicza 6, Tyczyn,
tel. (17) 221-92-10

Oddział w Chmielniku, Chmielnik 50,
tel. (17) 229-66-34

www.bstyczyn.pl

I Oddział w Rzeszowie, ul. Pelczara 6,
tel. (17) 852-15-39, 17 853-43-53

II Oddział w Rzeszowie, ul. Okulickiego 13a,
tel. (17) 852-28-07

III Oddział w Rzeszowie, ul. Mickiewicza 12,
tel. (17) 853-48-33

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2018 r.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (**PSZOK**) to miejsce w którym mieszkańcy gminy Tyczyn w ramach uiszczanej do Gminy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą zostawić wytwarzane przez siebie, selektywnie zebrane odpady.

Tak jak w latach ubiegłych PSZOK mieści się przy **ul. Myśliwskiej 9 w Błazowej** (przy placu sortowni) tel. **17-230-14-44** i obsługiwany jest przez Gospodarkę Komunalną w Błazowej Sp. z o.o.

Punkt **jest czynny w każdą środę** w godzinach od **10:00 -18:00** (w przypadku gdy w środę wypadnie dzień ustawowo wolny od pracy, to odbiór odpadów odbędzie się w następny dzień pracujący.)

Przyjmując odpady od danej osoby obsługa PSZOK spisuje dane przekazującego odpad, w szczególności imię i nazwisko oraz adres nieruchomości, z której odpady pochodzą. W PSZOK mieszkańcy gminy Tyczyn mogą bezpłatnie zostawić **selektywnie zebrane odpady komunalne**, tj.: • opakowania z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, szkła, drewna, metalu oraz opakowania wielomateriałowe; • tworzywa sztuczne, szkło, papier i metale; • odpady ulegające biodegradacji; • odpady zielone (gałęzie, liście, trawa); • odpady wielkogabarytowe; • zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; • zużyte opony; • gruz, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady remontowe – budowlane pochodzące z remontów i innych robót budowlanych na wykonanie których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenie na budowę lub zgłoszenie do administracji architektoniczno-budowlanej; • odpady niebezpieczne: zużyte baterie i akumulatory, odpady zawierające rtęć (termometry, lampy rtęciowe, świetlówki, przełączniki), rozpuszczalniki organiczne, środki czyszczące itp. i opakowania po nich, środki ochrony roślin (owadobójcze, chwastobójcze itp.) i opakowania po nich, resztki farb, lakierów, klejów, środków do konserwacji i ochrony drewna it., opakowania po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji, zużyte oleje smarowe, środki do konserwacji metali itp., różne odczynniki chemiczne np. fotograficzne wraz z opakowaniami.

Transport odpadów do PSZOK mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie. UWAGA! PSZOK nie przyjmuje odpadów komunalnych zmieszanych.

tekst: **Barbara Popowicz**

608-439-955

Pod tym numerem można **całodobowo przez 7 dni w tygodniu zgłaszać przypadki awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej** obsługiwanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” w Tyczynie. W godzinach pracy Spółki awarie można również zgłaszać pod numerami telefonów:

(17) 22-19-312, (17) 22-19-360

• PRALKI, CHŁODZIARKI, • KUCHENKI, TELEWIZORY
SKLEP „MEWA” Tyczyn ul. Grunwaldzka 39A,
Tel. (17) 22-91-444, kom. 881-540-700

Poszukuję pracy jako opiekunka do dziecka.

Tel. 783-784-078

Kupię działkę w Tyczynie lub okolicy, ok. 15 ar.

Tel 602-708-997

Szukam pracy 2 lub 3 razy w tygodniu (sprzątanie lub opieka nad osobą starszą). Godziny do uzgodnienia.

Tel. 887-519-790

**Wypożyczalnia
sprzętu rehabilitacyjnego**
(materace, wózki, laski, rowerki)

Tyczyn, ul. Św. Krzyża 12

Tel. 665-522-565

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „**Głosie Tyczyna**” mogą to zrobić w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 24, tel. (17) 22-19-318, wew. 24** oraz w siedzibie redakcji.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

GŁOS TYCZYNA

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. **Adres Wydawcy:** Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl; **Adres redakcji:** MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie:** MiGBP w Tyczynie. **Druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharki Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, Tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

Jak powstało miasteczko Tyczyn?

W 2018 r. Tyczyn obchodzi swoje 650-te urodziny. To bardzo ważne święto dla naszego miasteczka. O tym, jak doszło do powstania Tyczyna, możecie przeczytać (lub poprosić o przeczytanie rodziców albo dziadków) w tekście poniżej.

W czasach, w których powstał Tyczyn, naszym krajem rządził król Kazimierz Wielki. Słynął on z wielkiego zamiłowania do polowań. A że w tamtych czasach w Polsce rosnęło wiele lasów (zwanymi puszcami), król często zapuszczał się w różne tereny swojego królestwa, by móc polować.

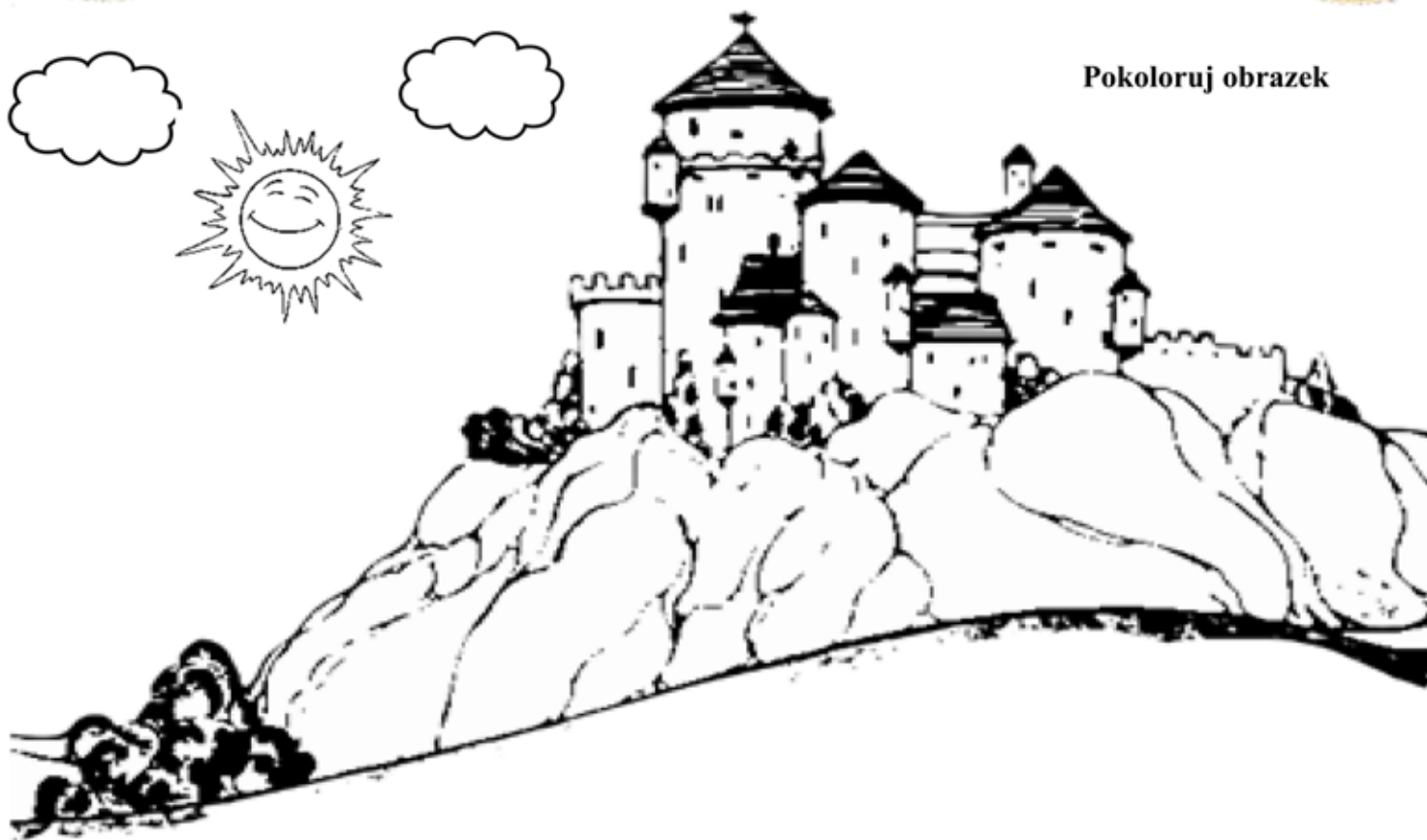
Pewnego wiosennego dnia Kazimierz Wielki postanowił, że uda się na łowy w nasze okolice. Siedem dni wędrował Kazimierz Wielki wraz ze swoimi sługami, aż w końcu król zatrzymał się na dłużej w miejscu, które bardzo mu się spodobało, a było to niedaleko rzeki, która w czasach króla nazywała się Biała.

Kiedy Kazimierz zszedł z konia, zobaczył w oddali leżącego, zranionego człowieka. Król rozkazał swoim sługom, aby się nim zaopiekowali. Kiedy ranny mężczyzna został opatrzony, król poznał w nim swojego kolegę z lat dziecińczych – dworzanina Bertolda Tycznera. Razem z Bertoldem powspominali wspólnie spędzony w dzieciństwie czas.

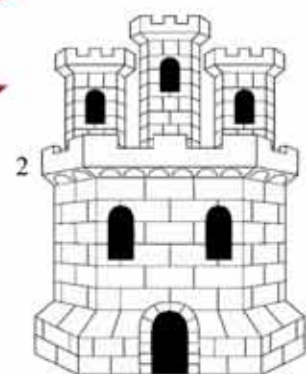
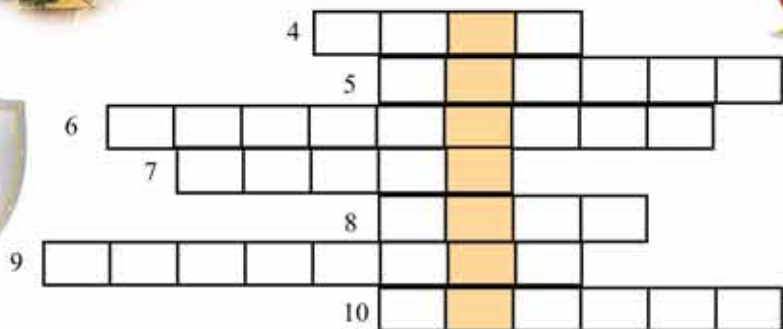
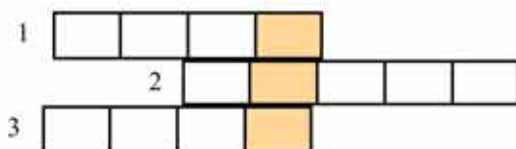
Królowi tak się spodobała okolica, w której się zatrzymał, że postanowił założyć na tych terenach miasteczko. Z woli króla Kazimierza Wielkiego Bertold Tyczner miał się zająć wszystkimi sprawami związanymi z powstaniem miasta. Od nazwiska Bertolda król nazwał nowe miasteczko Tyczynem. Wydarzyło się to 14 marca 1368 roku.

Oprac. na podst. legendy „O powstaniu Tyczyna” zamieszczonej w książce Zbigniewa Trzeźnińskiego pt. „Wokół tyczyńskiego wzgórza”

Pokoloruj obrazek

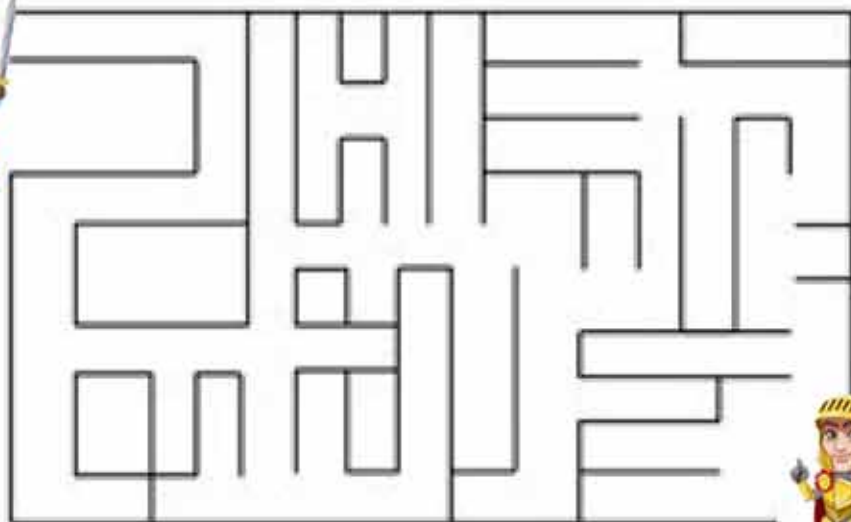

Rozwiąż krzyżówkę. Hasło utworzą cyfry z działań i litery z krzyżówki.

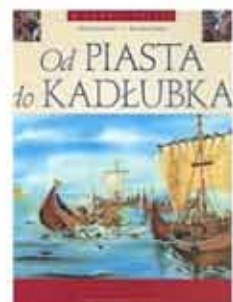

Tutaj wpisz hasło:

Pomóż rycerzowi dojść do księżniczki

Kącik
Czytelnika

Kalejdoskop wydarzeń świąteczno-noworocznych

Uroczystości z okazji 10-lecia szkolnej gazety SP w Borku Starym

Wręczenie nagród laureatom konkursów SP Tyczyn

Wręczenie nagród laureatom konkursów SP Borek Stary

Final projektu „Dobranoc Panu Panie Młynarski”

Zwycięzcy Turniej Ju-jitsu i Karate w Strzyżowie

Siatkarki LO w Tyczynie mistrzyniami powiatu

26. Finał WOŚP w Tyczynie

fol. M-GOK

Zebraliśmy 37 786.22 zł!

